CLUBUL TEMERARILOR

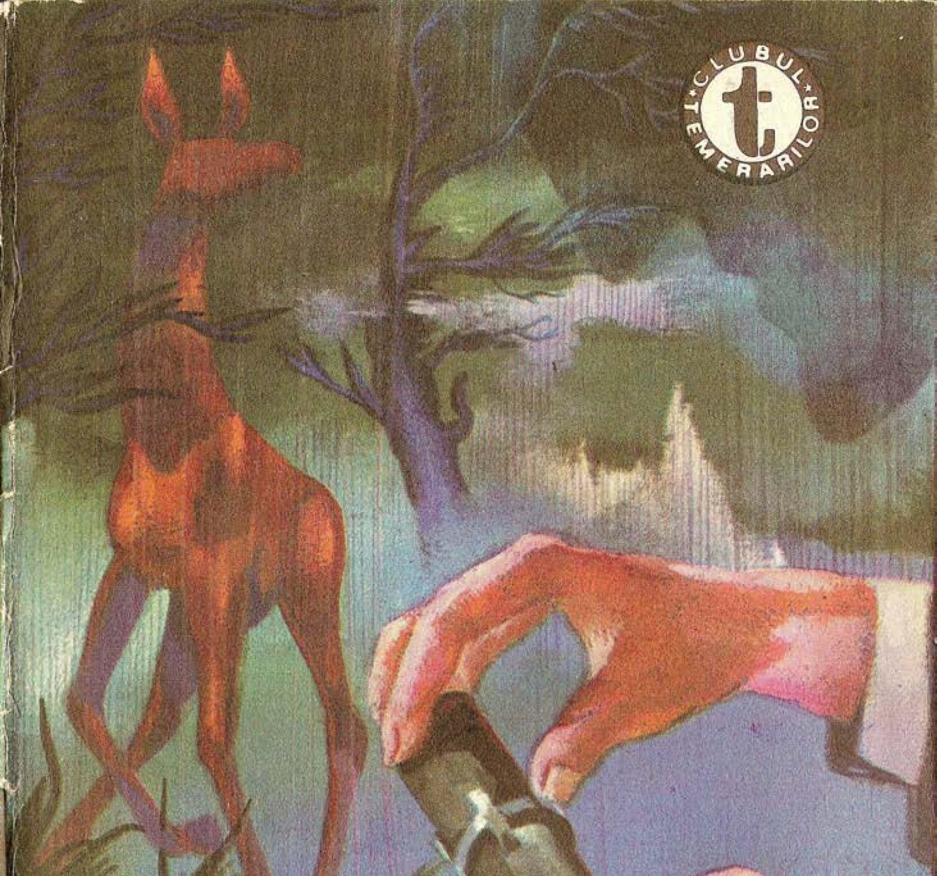

MIRCEA POPESCU

DOSARUL „CĂPRIOAREI AURII"

55

MIRCEA POPESCU

DOSARUL „CĂPRIOAREI AURII"

I

55

EDITURA TINERETULUI

Coperta de IONESCU DUMITRU

Soneria telefonului întrerupse brusc, strident, imaginile plăcute pe care Radu Balmuş le străbătea în vis. Cu o mînă leneşă căută butonul lămpii de pe noptieră ; cînd lumina invadă camera, ochii clipiră speriaţi şi buimaci, căutînd să înţeleagă dacă-i dimineaţă sau după-amiază.

În sfîrşit, se hotărî să ridice receptorul. La celălalt capăt al firului, o voce repezită, răguşită şi bine cunoscută îl luă numaidecît în primire :

— Greu mai răspunzi, băiatule !

— Iertaţi-mă, tovarăşe redactor-şef, dar sînt curios să ştiu cît e ceasul ?

— E cinci şi douăzeci, veni prompt răspunsul.

— Dimineaţa ?!

— Bineînţeles ! Şi la şase şi cinci pleacă avionul de pasageri pentru Paris.

Cîteva minute, Radu rămase descumpănit. Nu înţelegea ce rost avea această informaţie.

— Maşina redacţiei e la poarta casei tale.

Ridicînd un colţ al draperiei ce acoperea fereastra, Radu constată, nu fără oarecare uimire, că afirmaţia redactorului-şef era întru totul întemeiată.

— În maşină, continuă acesta imperturbabil, te vei întîlni cu Dorian.

„Asta înseamnă, reflectă Radu, că bunul meu prieten şi totodată cel mai iscusit fotoreporter al revistei

se și află la datorie, împreună cu întregul său arsenal de aparate fotografice."

— Ne trebuie urgent un articol despre plecarea savantului Horia Domileanu la Paris. La ora șapte fără cinci minute te aștept cu articolul și fotografiile la redacție. Sînt sigur că te vei descurca admirabil! încheie convorbirea redactorul-șef.

Desigur, nu era nici prima, și probabil nici ultima oară, cînd Lăzăroiu — redactorul-șef al revistei unde lucra Radu Balmuș — proceda în acest mod. Bineînțeles, Radu se obișnuise cu felul de a fi al șefului său. Și, mai ales, știa că acesta are un fler deosebit în alegerea materialelor importante. Așa că, fără a mai sta mult pe gînduri, intră sub dușul rece din baie.

*

Tînărul, spătos și bronzat, își făcea loc cu multă greutate prin mulțimea care forfotea în holul aeroportului internațional Băneasa. Arătă portarului, grăbit, legitimația și pătrunse pe pista aeroportului, dincolo de grilajul unde un public numeros urmărea, cu justificată curiozitate, decolarea sau aterizarea uriașelor păsări de metal.

Căută insistent cu privirea pe cineva, și după ce cercetă cu luare-aminte grupurile de pasageri — ce se pregăteau de plecare — constată, în sfîrșit, că a găsit persoana dorită: un bărbat de vreo 50 de ani, potrivit de statură, îmbrăcat într-un costum gri, croit impecabil, purtînd pe cap o pălărie de aceeași culoare, cu borurile exagerat de mari. Părea absorbit de gînduri.

Tînărul se apropie cu pași hotărîți de el și-l salută într-un chip ciudat:

— Eu sînt omul pe care îl așteptați !

Celălalt tresări și abia răspunse la salut. Ochii săi, cenușii-albaștri, priveau — învăluiți parcă într-un val de tristețe — bolidul argintiu ce se pregătea de decolare.

— Știți de ce v-am chemat ? șopti bărbatul, cu oarecare teamă în glas.

Tînărul recunoscu vocea gravă, șovăitoare, pe care o înregistrase cu puțin timp înainte pe banda de magnetofon.

— Da !

— Nu avem însă vreme să discutăm acum.

— Într-adevăr, avionul pleacă peste cinci minute, confirmă tînărul, aruncînd o privire fugară ceasornicului-cronometru, de care nu se despărțea niciodată.

— Întocmai ! Totuși, v-aș ruga să rețineți o adresă și o dată... Nu le notați ? întrebă el, văzînd că celălalt nu schițează gestul de-a scoate din buzunar cele necesare scrisului.

— Am încă o memorie destul de bună, surîse tînărul, aranjîndu-și, cu gesturi stîngace, cravata.

— Bine ! Atunci, țineți minte : Vila Mara — stațiunea climaterică Cheia. În ziua de 15 iunie vă aștept negreșit. Dar vei veni numai dumneata.

— Voi fi punctual...

Strania discuție se întrerupse aici, datorită altor doi tineri care alergau, abia trăgîndu-și sufletul, chiar în direcția lor. Aceștia nu erau alții decît Radu și Dorian, care soseau cu întîrziere față de planul inițial din pricina unei neașteptate întîmplări, petrecută în apropierea aeroportului. Șoferul lor se strecurase cu multă abilitate, în cea mai mare viteză posibilă, printre sutele de mașini care împînzeau șoseaua. Nu mai

aveau decît aproximativ 500 de metri pînă să ajungă la destinație cînd, o altă mașină, un Renault albastru, stopă brusc, căutînd să evite un pieton răsărit pe neașteptate în fața lor.

Cu toate că șoferul frînă și el imediat, mașina în care se aflau cei doi prieteni tamponă cu putere bara din spate a celeilalte. Într-o clipă circulația se întrerupse și, de undeva, apăru un milițian, fluierînd de zor.

Dar cei doi ziariști nu aveau timp. Îl lăsară pe șofer să dea explicațiile cuvenite și țîșniră din mașină, ca doi iepuri fugăriți de vînător.

În același timp, și la cealaltă mașină se petrecea un lucru asemănător. Un bărbat scund și gras, înjurînd de zor pe toți pietonii din lume, abandonă mașina și șoferul ei și se avîntă pe urmele celor doi prieteni, în aceeași direcție : aeroportul.

*

Redactorul-șef Lăzăroiu măsura cu pași agitați lungul și latul camerei sale de lucru.

Reporterul și fotograful ajunseseră exact la șapte fără cinci la redacție, dar rezultatul expediției lor fusese cu totul altul decît cel așteptat. Mai întîi, accidentul acela stupid de mașină îi întîrziase cu cel puțin cinci minute. Apoi, abia cînd au ajuns în dreptul avionului și-au dat seama că, de fapt, ei nu-l cunoșteau, ca înfățișare, pe profesorul Domileanu. Și atunci, cînd îl zăriră pe omul în gri, au convenit într-o clipă că nu poate fi decît acela pe care-l căutau. S-au repezit într-un suflet spre el, dar un tînăr spătos și bronzat le ațînu calea. Lui Radu i-a fost imposibil să obțină măcar o singură declarație. Dorian,

mai norocos, declanșase pe ascuns aparatul fotografic și reușise să fotografieze pe profesor în clipa cînd se urca în avion. Chiar în acel moment ajunse la grilajul pistei de decolare și bărbatul scund și gras, abia răsuflînd și transpirat leoarcă. Îndepărtînd cu brutalitate pe cei din jurul său, încercă să-l strige pe omul în gri, dar uruitul motoarelor acoperi, bineînțeles, vocea sa și individul rămase locului mofluz, primind cu nepăsare apostrofările celor pe care-i bruscase cu cîteva clipe mai înainte.

Toate aceste scene, mai mult sau mai puțin neașteptate, se petrecură în mai puțin de două minute. Pasagerii dispărură în pîntecele bolidului argintiu. În afara incidentului cu cei doi tineri, privirii agere a bărbatului cu alură sportivă nu-i scăpase nici amănuntul cu încercarea grăsunului de a lua legătura cu interlocutorul său din urmă cu cîteva minute.

Asigurîndu-se în același timp că cei doi ziariști nu mai au timp pentru a lua legătura cu inginerul, se îndreptă spre grilaj, cu gînd să-l urmărească pe grăsun. Dar Radu Balmuș nu era omul care să se lase înfrînt cu una, cu două. Așa că se agăță de umărul celui care îl împiedecase să-și exercite misiunea și îi strigă, plin de năduf :

— Cu ce drept m-ai oprit, domnule, să...

De-abia în acel moment Radu sesiză că în fața lui nu se află altul decît fostul său coleg de liceu, Dan Tomescu. Acesta nu părea însă dispus să dea acum explicații și nici nu se arătă încîntat de revederea neașteptată. Profitînd de faptul că Radu slăbise strînsoarea brațului, îi dădu un brînci și dori să-și continue urmărirea începută. Dar, acele cîteva secunde, cît Radu îl întîrziase se dovediră totuși sufi-

ciente pentru ca grăsunul să dispară din raza privirii sale. Înciudat, se întoarse spre reporter :

— Mi se pare, Balmuş, că ţi-ai ales meseria de „încurcă-lume“ !

*

Colonelul de securitate Adrian Manea urmărea, în acelaşi timp, două lucruri : raportul subalternului său, căpitanul Dan Tomescu, şi rotocoalele alb-albăstrii ale fumului ţigării, aşezată pe scrumieră. Deoarece medicul îl sfătuise să nu mai fumeze, colonelul găsise o soluţie ingenioasă, care îi satisfăcea oarecum pasiunea, fără a-l îndepărta definitiv de ea. Aprindea ţigara, trăgea cu nesaţ un fum, două, apoi o aşeza pe marginea scrumierei de bronz şi urmărea rotocoalele de fum pînă ce scrumul ajungea la filtru. Acest lucru se petrecea şi acum, tocmai cînd Dan isprăvise de istorisit peripeţiile petrecute în dimineaţa acelei zile la aeroportul Băneasa.

Un timp, în cameră se aşternu o linişte desăvîrşită. Apoi, colonelul aprinse o nouă ţigară, trase cu nesaţ un fum, şi, după ce o aşeză cu grijă pe marginea scrumierei, scoase dintr-un sertar al biroului un dosar alb, pe care scrise cu cerneală roşie, caligrafic : „Dosarul căprioarei aurii“.

*

Tocmai se pregătea de plecare, seara trecută, cînd telefonistul de serviciu îl înştiinţase că un oarecare inginer Dobrotan doreşte să-i vorbească.

— Tovarăşul colonel Manea ? îl întrebă o voce gravă şi şovăitoare.

— Da !

— La telefon inginerul Dobrotan. Aş vrea să vă dau unele informaţii cu privire la „Căprioara aurie". Vă mai amintiţi de ea ?

Un minut de linişte întrerupse convorbirea telefonică. Gîndurile colonelului Manea zburară în acele momente în urmă cu aproape 25 de ani.

În după-amiaza mohorîtă de octombrie a anului 1943, elevul de liceu, Adrian Manea, urca sprinten potecile ce duceau la cabana Muntele Roşu, din masivul Ciucaşului.

Aşa cum îl sfătuise „nea Petrică", electricianul, alegea cu băgare de seamă drumul, căutînd să se ţină cît mai departe de şoseaua pe care forfoteau maşini militare, române sau germane. Nerăbdarea îl făcea să i se pară că drumul pe care îl cunoştea atît de bine, de mic copil, nu mai are sfîrşit.

Cînd nea Petrică venise la ei acasă, în urmă cu trei zile, taică-său l-a chemat şi i-a spus :

— Adriane, acum eşti băiat mare ! Avem toată încrederea în tine ! Şi eu, şi nea Petrică. Îţi vom încredinţa o misiune importantă.

Băiatul simţise că obrajii îi ardeau ca focul. Era pentru prima oară cînd taică-său vorbea cu el în acest fel. Pînă mai ieri îl ţinuse departe de grijile şi frămîntările sale de om necăjit. Şi iată că acum era luat în seamă, ba încă avea de dus la îndeplinire cine ştie ce acţiune interesantă şi plină de riscuri.

— Te vei duce la cabana de pe Muntele Roşu, continuase vorba taică-său. Acolo te aşteaptă un tînăr cu părul cîrlionţat şi ochii negri, ca murele. Înţelegi ?

— Înţeleg, tăticule !

— Te va întreba dacă iubești căprioarele...

— De ce?

— Ai răbdare! Asta-i o parolă, adică...

— Știu. Astfel mă va recunoaște, nu?

— Așa! Tu vei răspunde: „Nea Petrică dorește mult să crească o căprioară acasă la el." Ai înțeles?

— Da! Asta-i tot?

— Nu! Vei primi de la acest tînăr un sul de hîrtie albastră, din aceea cu care îți învelești tu cărțile și caietele de școală, sau o punem în ferestre... pentru camuflaj. Oricine te va opri în drum și te va întreba ceva în legătură cu sulul de hîrtie, tu vei spune că-ți trebuie pentru școală, dar nu-l vei desface nicidecum și, bineînțeles, nici nu-l vei lăsa în mîna nimănui.

Adrian se gîndi că aceasta nu era o misiune atît de importantă, cum pretindea taică-său. „Dar, oare, ce rost avea sulul de hîrtie albastră?" Îi întrerupse gîndurile nea Petrică, explicîndu-i să se ferească de drumul mare, spre a nu se întîlni cu cineva, și atrăgîndu-i atenția că reușita lui va fi de mare folos pentru multă lume.

Deși, oarecum descumpănit, neînțelegînd ce importanță chiar așa de mare avea misiunea pe care urma să o îndeplinească, zilele, pînă sîmbătă, i se părură nesfîrșite. Îl mistuia dorința aventurii.

În sfîrșit, sosise și după-amiaza mult așteptată și acum fremăta de nerăbdare să ajungă mai repede la cabană.

După un timp, se opri în dreptul unei bifurcații. Aici nu mai avea încotro și trebuia să iasă la șosea. Ascuns într-un frunziș, cercetă cu băgare de seamă împrejurimile. Nu se vedea nici țipenie de om. Străbătu grăbit șoseaua și se avîntă pe drumul de căruțe,

iar de acolo pe singura potecă ce ducea la cabană. Își făcuse, în gînd, socoteala, că de aici nu mai erau decît vreo doi kilometri pînă la țintă. Din cerul plumburiu se abătură stropi mărunți, de parcă ar fi fost trecuți prin sită deasă. Adrian despături pelerina de ploaie și se îmbrăcă imediat cu ea. Se lăsase pe neașteptate frigul, prevestind iarna mai timpuriu decît de obicei. Acum înainta anevoie. Ploaia se îndesea din ce în ce. Și deodată... inima începu să-i bată năvalnic, parcă să-i spargă pieptul. Fără îndoială, un bărbat zăcea lungit în mijlocul potecii... Era leșinat? Sau era mort? Adrian se oprise buimac, neștiind ce să facă. Dar dacă se prefăcea numai? Poteca nu era mai lată de un metru — un metru și ceva — și dacă voia să înainteze trebuia neapărat să treacă peste omul acela. Își încordă privirea, căutînd să-i deslușească chipul și, fără să-și dea seama, se apropie de el. Acum îl vedea destul de bine. Era îmbrăcat într-un tricou de lînă, cu gulerul rotund și răsfrînt pînă aproape de bărbie, și pantaloni bufanți, în carouri. În picioare purta ciorapi trei sferturi și bocanci de munte.

Mai înaintă cîțiva pași și se opri din nou, înmărmurit.

Bărbatul gemu și întoarse fața spre Adrian. Întredeschise ochii și tresări la vederea lui. Buzele dădură să spună ceva, dar nu reuși. Un firicel de sînge i se prelinse din gură și, în loc de cuvinte, Adrian nu auzi decît o bolboroseală fără nici un înțeles.

Dar acum băiatul prinsese curaj. Era limpede că omul zăcea rănit, sleit de puteri. Poate că pierduse mult sînge... Cine știe de cînd stătea acolo, în mijlocul drumului.

Se apropie de-a binelea și, aplecîndu-se peste rănit, îl cercetă cu luare-aminte. Se gîndi ce-ar putea să facă pentru cel care abia își mai trăgea sufletul. Și, deodată, îl cuprinse din nou frica. Dacă omul fusese rănit, însemna că „cineva" îl atacase. Și dacă acel „cineva" se afla încă în apropiere ?

Se ridică imediat, își roti privirile, dar nu zări pe nimeni. Totuși... parcă se mișcaseră crengile tufișului de jnepeni... Nu ! A fost numai o părere.

Un nou geamăt îl făcu să se întoarcă spre rănit. Deschisese iar ochii aceia împăienjeniți, dar buzele băteau neputincioase aerul. Se aplecă, să deslușească vorbele, și, deodată, i se păru că pămîntul se învîrtește cu el.

Rănitul, cu prețul unor mari eforturi, îl întreba dacă îi plac căprioarele...

De-abia acum își dădu seama că ochii celui lungit în mijlocul potecii erau negri ca murele și șuvițele de păr numai inele. Așadar... rănitul nu era altul decît acela pe care îl căuta. Trebuia să-i răspundă degrabă, dar acum se zăpăcise cu totul și nu-și mai amintea ce anume. Emoția îl gîtuise, îi învolburase creierul, îl copleșise cu totul. Nu reuși decît să aplece capul, în semn că a înțeles că el este cel căruia îi era adresată parola.

— Eu sînt... Begu, murmură rănitul. Begu... Fii atent... ce-ți spun ! Căprioara... căprioara de aur... Înțelegi ?

Adrian nu înțelegea nimic, dar dorea din tot sufletul ca omul să nu se mai chinuiască atît. Șuvițele de sînge se îndeseau din ce în ce, ca și stropii de ploaie care cădeau tot mai mulți și mai deși. Clipi din ochi,

ca și cum ar fi priceput tot ce i se spunea. Rănitul, cu un efort disperat, se ridică într-un cot și, cu mîna liberă, încleștă reverul mantalei sale de ploaie.

— Ține minte !... Să nu uiți... niciodată ! Căprioara aurie...

Bolboroselile se transformaseră acum în horcăituri.

„Dacă moare ?" își spuse Adrian, îngrozit.

Celălalt, ca și cum i-ar fi ghicit gîndurile, bîigui printre horcăieli :

— Eu mor... Tu... fugi acasă ! Să nu uiți... Căprioara aurie...

Urmă o convulsie puternică, buzele bătură cu disperare aerul, apoi, un horcăit ca un muget. Omul își dăduse duhul și rămăsese așa, în poziția aceea caraghioasă, așezat într-un cot, cu degetele celeilalte mîini agățate de reverul mantalei lui de ploaie. Ochii se deschiseseră mari și priveau fix, undeva, peste umărul lui Adrian, ca și cum acolo, spre zările mohorîte ale Zăganului, ar fi deslușit zburdînd, pe tăpșanele verzi, o căprioară aurie.

Imaginile acestea tragice se derulaseră pe dinaintea ochilor colonelului Manea, ca și cum ar fi asistat la un film proiectat cu o viteză amețitoare. Totul nu durase decît un minut.

Revenea cu greu la realitate. Abia acum își aduse aminte că la celălalt capăt al firului o voce gravă pronunțase două nume, care îi răscoliseră atîtea amintiri din trecut.

— De ce nu răspundeți ? Vă amintiți sau nu ?

— Da ! rosti colonelul, abia șoptit.

— Atunci, mîine dimineață, la ora cinci și jumătate, veți primi un nou telefon. Vă voi comunica locul și ora întîlnirii noastre.

Brusc, celălalt închise receptorul.

*

Toată noaptea, colonelul Manea se zvîrcoli în așternut, încercînd zadarnic să ațipească. Amintirile se întorceau din trecut, tot mai răscolitoare.

Ajunsese acasă transpirat și obosit. Ploaia răzbătuse prin manta și-l udase pînă la piele. Chipul îi trăda spaima și emoțiile prin care trecuse. Pe atunci, Adrian Manea nu împlinise nici 17 ani. O găsi în casă doar pe maică-sa, dar ei nu-i spuse nimic din cele întîmplate.

Nu trecu multă vreme și se întoarse și taică-său.

— Așteptam să vii mai tîrziu. Dar ce-i cu tine, Adriane ? îl iscodi el, cercetîndu-i cu atenție chipul palid.

— Tată, omul acela e... mort !

— Care om ?

— Cel care trebuia să-mi dea sulul de hîrtie albastră.

Un timp se lăsă o tăcere grea. Numai o muscă, amețită de ploaie și amorțită de frig, bîzîia împrejurul lămpii aninate de tavan.

— Spune, ce s-a întîmplat ?

Adrian povesti în amănunțime toate întîmplările prin care trecuse în acea după-amiază. Se făcuse aproape miezul nopții. Taică-său ascultă cu atenție și, cînd el isprăvi, îi trecu mîna aspră și bătătorită prin părul negru ca tăciunele.

— Să uiți tot ce s-a întîmplat astăzi, auzi?

Cum avea să uite? Dar niciodată nu împărtășise nimănui trista sa aventură.

În iarnă a murit și taică-său. L-au găsit înjunghiat la Malul Ursului. Se dusese să aducă lemne pentru foc, că era o iarnă grea, așa cum nu mai fusese de mult, și sărăcia făcea casă bună cu războiul. Cercetările poliției locale n-au descoperit nici o urmă, nici un indiciu. Uitarea s-a așternut repede și peste această nouă crimă, așa cum se așterne zăpada peste urmele lăsate de călătorii care străbat potecile munților.

Într-una din zile, în primăvară, cînd începuseră să răzbată ghioceii prin covorul pufos al zăpezii, s-au trezit acasă cu nea Petrică, electricianul. De cînd murise taică-său venea tot mai rar pe la ei, cam o dată pe lună. Acum părea foarte obosit. Căpătase și un tic nervos — bărbia îi clănțănea într-una, așa cum văzuse Adrian clănțănind bărbiile trase cu sfoară ale căprițelor colindătorilor, cînd era mic de tot.

Nea Petrică l-a tras deoparte și i-a mîngîiat obrajii. Avea palma aspră și bătătorită, dar mare și bună, așa cum o avusese și taică-său.

— Adriane, simt că nu mai am nici eu multe zile de trăit!

Și începuse să povestească repede, grăbit, ca și cum moartea era foarte aproape și îi era frică să nu care cumva să-i întrerupă povestea.

Iată ce-a aflat atunci Adrian:

În primăvara anului 1907, cam prin luna mai, pictorul Grigore Nestorescu, bătrîn și bolnav, se afla în stațiunea Vălenii de Munte. Acolo, deși medicii îl sfătuiseră să nu mai lucreze, a pictat un tablou de o neasemuită frumusețe, reprezentînd un colț de pădure

în amurgul unei zile de vară. Din tufișurile așezate la margine de pădure a răsărit o căprioară, cu urechile ciulite, cu botul umed, adulmecînd împrejurimile, pregătită ca la cel mai mic zgomot să țîșnească în pădurea de unde a venit. Și atîta suflet a pus pictorul în tabloul acela, că parcă totul se petrecea aievea. Iar din paleta sa au înflorit o bogăție infinită de culori, însuflețind și mai mult pînza, mai ales sîngeriul razelor soarelui, ce se răsfrînge peste cer și pădure, peste tufișuri și căprioară, învăluind-o pe aceasta din urmă într-o mantie auriu-purpurie.

Pictorul botezase acest tablou „Căprioara aurie". Simțindu-se tot mai bolnav, pleacă la Ploiești, unde își avea locuința, și ascunde tabloul într-o criptă dintr-un perete al casei. O lună mai tîrziu, Grigore Nestorescu se stinge din viață. Nimeni nu bănuia existența „Căprioarei aurii".

În timpul primului război mondial, casa lui Nestorescu din Ploiești arse pînă la temelii. George van Samisch, baron, cu gradul de locotenent în armata germană de ocupație, descoperă în timpul incendiului, cu totul întîmplător, tabloul din criptă. Impresionat de frumusețea lui, dar totodată lacom și hrăpăreț, și-l însușește. Valurile războiului îl poartă prin Ploiești, apoi la Vălenii de Munte și la Măneci-Ungureni. Tabloul îl ia cu el pretutindeni, într-o uriașă valiză de piele neagră, alături de alte „trofee", pe care baronul și le însușește fără rușine și fără bani.

Explozia unui obuz îl lasă fără un ochi și o mînă. Reformat, iese din cadrele armatei, se întoarce în Germania, și la sfîrșitul primului război mondial constată cu durere că, din toată averea, nu i-a mai rămas decît titlul de baron. Atunci se hotărăște să valorifice trofeele din valiza neagră. Le vinde pe toate, afară

de „Căprioara aurie", de care încă nu se îndură să se despartă. Încet, încet își reface averea și iată-l în 1942 „consilier tehnic" la ambasada germană din România. Baronul primește misiunea de a conduce lucrările unei șosele strategice, ce urmează să unească Brașovul cu Buzăul, fără a trece prin Ploiești. Cu acest prilej, revede locurile pe unde a trecut în primul război mondial, locuri atît de puțin plăcute pentru el.

Tatăl lui Adrian, nea Petrică și Begu — cel pe care îl găsise rănit de moarte pe poteca din apropierea cabanei Muntele Roșu — făceau parte dintr-un grup de patrioți, care primiseră misiunea să întîrzie, prin orice mijloace, lucrările șoselei plănuite de nemți. Lucrau cu toții la șantier, fiecare în meseria lui : tatăl lui Adrian ca lemnar, nea Petrică, electrician, iar Begu, inginer topometrist. De fapt, Begu, care era conducătorul grupului, i-a informat și pe ceilalți de misiunea ce li se încredințase de către comandamentul forțelor patriotice. Din informațiile primite se știe că baronul ascunsese în tabloul „Căprioara aurie" documente de mare importanță. Comandamentul forțelor patriotice a însărcinat grupul celor trei să pună mîna pe tabloul prețios din două puncte de vedere : ca operă artistică însușită de baron, dar mai ales pentru conținutul lui : documentele ascunse în pînza tabloului.

În urmă cu trei zile, Begu îi înștiințase să-l trimită pe Adrian la Cabana Muntele Roșu sîmbătă după prînz, cînd era sigur că va reuși să intre în posesia documentelor și, eventual, a tabloului. Cum ? Nimeni dintre ei nu-și dădea seama, dar din moment ce conducătorul grupului le afirmase acest lucru, era sigur că acțiunea sa îndrăzneață se baza pe certitudini.

Pe urmă, lucrurile s-au petrecut așa cum le cunoscuse îndeaproape și Adrian.

— De acum încolo, știi și tu cît cunosc și eu, încheiase nea Petrică.

Se ridicase grăbit de la masă. În ușă s-a mai întors o dată, a învăluit cu privirea camera, apoi ochii mari și triști s-au oprit în ochii lui Petrică. Un zîmbet obosit îi înflorise în colțul gurii.

— Poate nu ne vom mai vedea curînd ! Cine știe ? Am impresia tot timpul că sînt urmărit. Rămîi cu bine, Adriane !

A plecat brusc, grăbit, cu bărbia clănțănind într-una, și de atunci Adrian nu l-a mai văzut niciodată, iar peste „Căprioara aurie" s-a așternut încetul cu încetul vălul uitării.

Totul prevestea o dimineață minunată. Colonelul Adrian Manea nu mai așteptă mașina ca de obicei și nici nu-și mai impuse restricția obișnuită. Aprinse o țigară și o fumă pînă la capăt. Aerul rece al dimineții și limpezimea cerului albastru de mai îl învioră, învingînd oboseala pricinuită de faptul că nu dormise în timpul nopții. Ultimele stele sclipeau palid la orizont. Ajunse în mai puțin de o jumătate de oră la serviciu și, aruncînd o privire fugară ceasornicului din perete, constată că mai erau șapte minute pînă la ora fixată.

Aseară îi telefonase căpitanului Dan Tomescu. Acesta îl aștepta în birou. Colonelul Manea nu avea astîmpăr. Încercă să mai fumeze o țigară, dar, întîlnind privirea mustrătoare a căpitanului, o aprinse și o așeză cuminte pe marginea scrumierei de bronz.

Cînd ultimele rotocoale de fum se risipiră în încăpere, soneria telefonului întrerupse tăcerea și gîndurile celor doi ofițeri.

— Aici inginerul Dobrotan ! auzi el în aparat, imediat ce telefonistul îi comunicase că e căutat din oraș.

— Colonelul Manea la telefon ! preciză Adrian, și îi făcu semn lui Dan să ridice al doilea receptor și să înregistreze convorbirea.

— Peste 35 de minute pleacă avionul pentru Paris. Trimiteți un om de încredere la aeroport ! rosti inginerul, cu vocea sa gravă și șovăitoare.

— De ce ? Voi veni eu ! răspunse colonelul.

— Nu ! Vă rog stăruitor ! Trimiteți pe altcineva.

Colonelul Manea avu o scurtă ezitare. În acel moment întîlni privirea colaboratorului său.

— De acord ! rosti el.

— Vă mulțumesc, continuă inginerul. Voi fi îmbrăcat într-un costum gri. Port pe cap o pălărie de aceeași culoare, cu boruri mari. Pentru a nu se crea vreo confuzie, cel pe care-l trimiteți va rosti cuvintele : „Eu sînt omul pe care îl așteptați !

*

Colonelul Adrian Manea raportase superiorilor săi totul, în amănunt, și aceștia aprobaseră deschiderea dosarului „Căprioarei aurii". Căpitanul Dan Tomescu urma să fie principalul său colaborator. Cîteva din filele albe ale dosarului se și acoperiseră cu scrisul mărunt, dar citeț al colonelului.

Ceea ce interesa organele de securitate, în primul rînd, era descoperirea ucigașului sau ucigașilor — dacă erau mai mulți — a tînărului intelectual comunist Begu, asasinat în urmă cu aproximativ 25 de ani. Întîmplarea făcuse ca Adrian Manea, copil fiind, să

joace un rol însemnat în drama petrecută atunci. Cuvintele lui Begu, înainte de a muri, rămăseseră adînc întipărite în memoria lui. Era convins că exista o strînsă legătură între uciderea lui Begu, „Căprioara aurie" și acest Dobrotan, care reapăruse după atîția ani și readusese în actualitate o întîmplare peste care, din lipsa unor cît de mici elemente, se așternuse încetul cu încetul uitarea.

Dar mai era și un alt aspect al lucrurilor : eventuala descoperire a tabloului, ceea ce ar fi însemnat întregirea colecției pictorului Nestorescu cu o piesă de mare valoare.

Ce-l determinase pe acest Dobrotan să stea în umbră timp îndelungat, cînd el era, poate, unul din eroii dramei ce se petrecuse cu atîția ani în urmă ? Să fi fost chiar el asasinul lui Begu ? Atunci ce interes avea să sesizeze organele de securitate, cînd ar fi putut foarte bine să nu dezgroape amintirile și să tacă, așa cum făcuse și pînă acum ? De ce îl alesese tocmai pe colonelul Manea, să-i împărtășească ceea ce cunoștea despre „Căprioara aurie" ? De unde știa că actualul colonel Manea era totuna cu Adrian, elevul de liceu de atunci, singurul care cunoștea cîte ceva din drama petrecută acum 25 de ani ?

Erau nenumărate întrebările ce-i frămîntau acum atît pe colonelul Adrian Manea, cît și pe principalul său colaborator, căpitanul Dan Tomescu.

— Nu l-am văzut niciodată în viața mea, afirmase colonelul, cînd Dan îi prezentase fotografia lui Dobrotan, făcută pe aeroport, atunci cînd tot încerca să-și „aranjeze" cravata.

Deși minuscul, aparatul fotografic din acul de cravată prinsese o imagine destul de clară a inginerului.

*

— Acesta nu este savantul Horia Domileanu! exclamase furios redactorul-șef Lăzăroiu, aruncînd pe masa de lucru fotografia prezentată de fotoreporterul Dorian. Ați ratat bunătate de articol, continuă el, sfredelindu-i cu privirea. Nu mă așteptam la așa ceva din partea voastră!

Radu privea consternat, din fotoliul unde se instalase, ceașca de cafea amară, pe care nu-i venea s-o mai bea. Și, deodată, îi apăru în fața ochilor imaginea fostului coleg de liceu, Dan Tomescu.

„Da, din cauza lui n-am reușit să iau legătura cu savantul", gîndi el.

Dar umbra de supărare o alungară acele dragi amintiri din vremea adolescenței, cînd amîndoi gustaseră din bucuria și amărăciunea primei iubiri.

Surîse amintirilor și reuși astfel să-l enerveze pe Lăzăroiu.

— Eu îți vorbesc serios, și tu găsești că tot ce-ți spun eu este teribil de amuzant, nu?

Și ieși, trîntind ușa, ceea ce de fapt nu prea intra în obiceiul său.

Continuîndu-și firul gîndurilor, Radu căuta să-și amintească numele străzii unde locuia Dan Tomescu. Era dornic să-l reîntîlnească și, împreună, să depene caierul copilăriei pierdute.

Își îmbrăcă la iuțeală pardesiul și ieși din redacție, fredonînd un cîntec la modă de pe vremea cînd era licean.

Dorian rămase perplex în cameră, incapabil să înţeleagă atît criza de nervi a lui Lăzăroiu, cît şi inexplicabila voie bună a prietenului său.

*

Îşi aminti drumul pînă la casa lui Dan cu destulă greutate. Cartierul unde locuia acesta se schimbase mult în ultimii ani. Casele bătrîneşti, îngreunate sub povara anilor, cedaseră locul lor blocurilor zvelte şi arătoase. Linia de tramvai dispăruse, iar caldarîmul se transformase în pavajul pe care acum şerpuiau maşini şi autobuze.

Şi totuşi, printre siluetele blocurilor îi apăru la un moment dat strada amintirilor : adumbrită de o parte şi de alta de tei falnici, ale căror flori răspîndeau, pînă departe, un miros dulceag-aromitor : parfumul copilăriei regăsite.

În colţul străzii redescopri casa Ioanei şi privirea i se opri, cu firească emoţie, asupra amintirilor dragi, pe care le cunoştea atît de bine şi care parcă îl aşteptaseră să se reîntoarcă la ele : banca, bolta cu trandafiri roşii ca sîngele, nucul bătrîn sub care aşezau masa de ping-pong.

Rămase pironit locului, privind peste gardul scund şi aşteptînd să iasă din casă o fetiţă cu şuviţele de păr ca spicele de grîu, cu codiţe scurte, prinse în panglici mici şi albe, purtînd acelaşi basc bleumarin de odinioară.

Dar casa rămînea tăcută, însingurată, şi nimeni nu venea să-i turbure clipele de reverie.

Într-un tîrziu, cînd se hotărîse cu greu să se despartă de farmecul nostalgic al aducerilor-aminte, un Renault albastru se opri în dreptul lui, chiar lîngă

bordura trotuarului. Radu nu acordase nici o atenție acestui fapt. Gîndurile îi erau undeva departe, într-o lume neașteptată decît de el, pe care o regăsea treptat, oarecum prăfuită de scurgerea timpului, dar odihnitoare, caldă, primitoare.

Se oprise acum din nou în fața altei case, ascunsă sub perdeaua frunzelor de iederă. Deschisese poarta și se mirase, zîmbind, că Ursu nu-i mai sărise înainte, cu labele cît copitele unui vițel, cu capul lungăreț și lățos, scuturîndu-și coada în forma unui mare semn de întrebare.

Urcase treptele din fața ușii de la intrare și, emoționat, apăsase pe butonul soneriei.

În timp ce aștepta, cu nerăbdare, să i se deschidă ușa, Renaultul albastru trecu aproape fără zgomot prin fața locuinței căpitanului de securitate Dan Tomescu. Un bărbat scund și gras își turti nasul de una din ferestrele mașinii, căutînd să distingă cît mai lămurit numărul de pe tăblița de la poartă.

În vreme ce mașina se oprea la cîțiva zeci de metri mai încolo, ușa de la intrarea casei acoperită de iederă se deschise și în prag se ivi o femeie cu părul nins de omătul anilor, dar păstrînd aproape neschimbate trăsăturile acelea cu care o cunoscuse atît de bine, cu mulți ani în urmă.

Adina Tomescu îl recunoscuse imediat și îl poftise în casă, bucurîndu-se cu sinceră emoție că revedea unul dintre cei mai buni prieteni, din copilărie, ai fiului său.

În fața ceștilor pline cu cafea aburindă, se depănară aproape toate amintirile celor doi băieți, din timpul anilor din liceu. Soneria telefonului întrerupse supărător atmosfera de intimitate: era Dan,

care se interesa de sănătatea mamei sale. Aceasta, bucuroasă, îl anunță de vizita neașteptată a lui Radu, ceea ce pe Dan îl surprinse și îl deconcertă pentru moment, gîndindu-se că era pentru a doua oară, în aceeași zi, cînd se întîlneau. Să fi fost o simplă întîmplare ? Se scuză față de Radu, invocînd că obligații de serviciu îl împiedecau să-l revadă, dar promițînd că îi va rezerva una din zilele viitoare, în întregime.

Către ora prînzului, în timp ce Radu Balmuș se îndrepta, tot pe jos, spre casă — urmărit cu aceeași perseverență de ciudatul Renault albastru — Dan Tomescu își punea, în modul cel mai serios cu putință, întrebarea : „Oare nu cumva fostul meu coleg de liceu are vreo legătură cu dosarul «Căprioarei aurii ?»" Se hotărî să fie foarte circumspect și să se intereseze, în amănunt, de viața și activitatea acestuia, din momentul în care drumurile lor se despărțiseră.

Radu ajunse acasă într-o dispoziție sufletească excelentă. Deschise radioul și ascultă cu plăcere programul. Se transmitea o frumoasă melodie de dans. Tocmai căuta în frigider ceva de mîncare, cînd auzi soneria de la intrare. Deschise ușa. Un bărbat scund și gras îl salută cu gravitate și, fără să aștepte să fie invitat, pătrunse în încăpere. Se opri în dreptul ferestrei și, înclinîndu-se scurt, se recomandă :

— Maiorul de miliție... Păcuraru !

Radu Balmuș îi adresă o privire mirată și totodată întrebătoare.

— Știu ! Vizita mea vă surprinde. În interesul unor cercetări vă solicit să-mi răspundeți, cu toată sinceritatea : ce știți despre inginerul Dobrotan ?

Grăsunul rostise vorbele sacadate, apăsînd pe fiecare silabă și acum, în așteptarea răspunsului, cerceta fața ziaristului cu multă atenție și încordare.

Radu îl privea aiurit, cu o figură care părea să-l indispună pe maior.

— N-am auzit... nu-l cunosc.

— Sînteți sigur ?

— Da !

Își mai revenise din uluială, ceea ce maiorul sesiză cu ușurință. Trecu din nou la atac :

— Unde ați fost între orele zece și douăsprezece ?

— În casa unui prieten din copilărie.

— Probabil, în legătură cu... „Căprioara aurie“ !

Radu nu înțelegea rostul întrebării. Continuau să se suspecteze unul pe altul și întrebarea rămase fără răspuns timp de cîteva minute. Maiorul frămînta nervos, în buzunar, tocul unui revolver. „Ori se preface, ori cu adevărat nu știe nimic, gîndi el. Poate că dacă îl amenințîmi va mărturisi tot ce știe... dacă știe.“

Deodată — ușa de la intrare rămăsese întredeschisă — auziră amîndoi pași coborînd pe scară.

„Lia ! Ea trebuie să fie !“ își spuse Radu.

Maiorul devenise pe neașteptate foarte agitat.

Pașii se opriră în dreptul intrării.

— Radu !

— Cine e ? șuieră, printre dinți, maiorul.

— O vecină.

Radu ieși în întîmpinarea Liei.

— Am impresia că te-am deranjat !

— Nicidecum.

— Ești singur ?

Ajunseseră în cameră. Radu tocmai voia să-i răspundă, cînd constată că în cameră nu se mai afla nimeni.

„A intrat, probabil, în bucătărie, în timp ce eu discutam cu Lia la ușa de la intrare."

— Te-am întrebat ceva și nu mi-ai răspuns.

Radu era vădit încurcat, ceea ce o îndreptăți pe Lia să-i surîdă ștrengărește. Pentru a risipi echivocul, Radu deschise ușa bucătăriei, hotărît să i-l prezinte Liei pe maior. Dar nici aici nu se afla nimeni. Ușa de la intrare era din nou întredeschisă, deși Radu își amintea foarte bine că o închisese în momentul cînd Lia a intrat în apartament.

„Foarte ciudat acest maior de miliție", își spuse el, în timp ce se reîntorcea în cameră.

Lia privea cu atenție pe fereastră.

— Aș putea să jur că n-am visat, murmură Radu.

— Ce anume ?

— Adineauri am stat de vorbă cu cineva.

— Un bărbat ?

— Da.

— Scund și gras ?

— Exact ! De unde știi ?

— Bănuiesc, zîmbi amuzată Lia, continuînd să privească pe fereastra care da spre stradă. Frumoasă mașină are individul, adăugă ea, arătîndu-i un Renault albastru, care tocmai dispărea după colțul străzii.

*

Inginerul Dobrotan străbătea îngîndurat marile bulevarde ale Parisului. Se despărțise, în urmă cu cîteva ore, de savantul Horia Domileanu și de doctorul

Vasile Vasilescu, pretextînd o ușoară migrenă. De fapt, își dorise să fie singur, cu gîndurile lui.

La amiază, în timpul banchetului dat în cinstea grupului de specialiști români, prezenți la Paris pentru perfectarea unor acorduri tehnice cu un grup similar de specialiști francezi, unul dintre chelneri îi strecurase discret, sub farfurie, un cartonaș de mărimea unei cărți de vizită, pe care scria doar atît: „Sînt la Paris. Trebuie să ne revedem!"

Primirea acestei enigmatice misive trecuse neobservată de ceilalți, cu toate că inginerul Dobrotan tresărise la vederea rîndurilor așternute de un scris caligrafic, atît de bine cunoscut lui.

Hotărîse deci, după ce se terminase banchetul, să mediteze în deplină liniște asupra atitudinii ce avea să ia față de acest eveniment, care îl tulburase nespus de mult.

Nu își închipuise că „el" se găsea la Paris. Îl știa departe, la Montevideo sau la Buenos Aires, în orice caz undeva, în America de Sud. Primise, foarte rar, cîte o ilustrată, neiscălită, trimisă totdeauna pe adresa pictorului Caraiman, conținînd banale salutări, concepute fiecare dintre ele în același stil lapidar și impersonal, ca: „Te salut și multă sănătate!" Sau: „Salutări dragi din orașul X!" și așa mai departe.

Ștampilele purtau însemnările diverselor orașe prin care trecea „el": Santiago, Lima, Quitto, majoritatea situate în America de Sud sau Centrală.

Ilustratele acestea nu aveau altă semnificație pentru inginerul Dobrotan decît aceea că „el" trăiește.

Timp de peste douăzeci de ani a avut această satisfacție: de a-l ști în viață și, totodată, cît mai departe. Nu și-ar fi dorit să-l mai revadă niciodată. Nu numai

fiindcă se temea, dar și pentru că inginerului Dobrotan îi plăcea să creadă ceea ce știa toată lumea : că „el“ nu mai exista, că se prăvălise în prăpastiile și grohotișurile uriașului masiv al Zăganului, se pulverizase în neant odată pentru totdeauna.

Se reîntoarse la hotel, către seară, copleșit de gînduri și se închise în camera lui, înfricoșat și avînd senzația că are capul strîns în cercuri de fier. Ceru băiatului de serviciu un antinevralgic și un ceai. Acesta îi aduse și un nou cartonaș, identic cu cel primit la amiază, dar cu un alt conținut : „Te aștept mîine seară, la orele opt, în fața hotelului !“

Înghiți cu noduri antinevralgicul și sorbi de cîteva ori din ceai. Apoi se lungi pe canapea, așa îmbrăcat cum era, căutînd să adoarmă. Nu reuși. Noaptea își lăsă între timp zăbranicul și întunericul cuprinse încăperea. Își așeză mîinile sub cap și privi pe fereastră jocul luminilor de la reclamele și firmele Parisului nocturn.

Încet, încet durerea de cap îl părăsi, lăsînd locul unei moleșeli ciudate. Era la hotarul dintre vis și viață, dintre prezent și trecut, și lumina amintirilor începu să-și deruleze filmul pe îndelete, proiectată pe tavanul unei camere dintr-un hotel al Parisului.

Era într-o dimineață mohorîtă de octombrie a anului 1943. Studentul la Politehnică Romulus Dobrotan stătea ghemuit într-un colț al unui vagonet de scînduri. Prin acoperișul de tablă, ciuruit ca o sită și cîrpit ici-colo cu placaj, răzbăteau din cînd în cînd stropii de ploaie.

Trenulețul forestier urca, din greu, spre Cheia. În vagonet, singurii tovarăși de călătorie ai lui Dobrotan erau un pădurar și un tăietor de lemne.

Se hotărîse, seara tîrziu, să se reîntoarcă acasă. Deschiderea cursurilor la facultate se amînase din nou și toată ambianța nu era de loc încurajatoare. De pe front veneau zilnic știri tot mai proaste. Iarna se anunța grea ; lipsurile erau din ce în ce mai evidente și mai numeroase.

În București, atmosfera era apăsătoare, deprimantă. Cel puțin aici, la Cheia, va fi în mijlocul familiei, va colinda — dacă vremea îi va permite — împrejurimile, va inspira aerul ozonat al munților acoperiți de puzderia brazilor.

Trenulețul se opri brusc. Privi pe singura fereastră a vagonetului și constată cu bucurie că a ajuns la destinație.

Pornise, nepăsător și vesel, prin burnița tot mai deasă, tot mai pătrunzătoare. Poteca șerpuia printre copacii bătrîni pînă la tăpșanul pe care se profila acum, semeață și sumbră, vila care purta numele stăpînei ei.

Mara Dobrotan era ceea ce se poate numi, fără doar și poate, o femeie excepțional de frumoasă, în contrast flagrant cu soțul ei, Traian, un tip vulgar, cu o înfățișare fizică, confirmînd și celor mai neîncrezători că omul se trage totuși din urangutani și gorile.

La poartă îi ieși înainte, bucurîndu-se bezmetic, Lup. Se tîra pe burtă, scheuna și aproape că-și frîngea coada într-un vîrtej ameţitor. Urcă scara de piatră însoțit de Lup, pînă în dreptul ușii. Cîinele rămase cuminte, așezat pe labele dinapoi, neîndrăznind să pătrundă acolo, unde nu aveau dreptul decît stăpînii lui.

Dinăuntru răzbăteau acordurile unui vals de Chopin. Se bucură la gîndul că o găsea pe maică-sa

îndeletnicindu-se cu ocupaţia ei favorită. Deschisese uşa şi năvălise în încăpere cu gîndul că apariţia sa va însemna o surpriză plăcută, dar cel care rămăsese surprins, în mijlocul camerei, era tocmai el.

Salonul, deşi în plină zi, se afla cufundat în penumbră din pricina storurilor trase, care împiedecau lumina să pătrundă prin ferestre. Aşezat comod în fotoliul preferat al tatălui tău, un necunoscut sorbea tacticos dintr-o ceaşcă.

La apariţia neaşteptată, individul sărise din fotoliu, îşi răsturnase cafeaua pe pantaloni, ceaşca se rostogolise cît colo şi, în mod ciudat, cu o dexteritate nemaipomenită, deşi nu folosea decît o singură mînă, reuşise să scoată din buzunarul de la spate un revolver, pe care îl îndreptase imediat asupra lui.

De pe scaunul de la pian se ridicase, tot atît de repede, Mara Dobrotan :

— Liniştiţi-vă, Herr baron ! E fiul meu !

Ciungul schiţase un rînjet, care voia să însemne, probabil, un surîs, îşi vîrîse revolverul în buzunar şi îi întinsese singura lui mînă. Fixîndu-l mai atent cu privirea, îşi dădu seama că lui „Herr baron" îi sticlea un ochi într-un mod ciudat. Presupusese că era din sticlă şi nu se înşelase cîtuşi de puţin.

Astfel îl cunoscu studentul la Politehnică Romulus Dobrotan pe baronul Georg van Samisch.

— Încîntat de cunoştinţă ! se schimonosi baronul.

— O, dragul meu copil, ce e cu tine ? De ce nu ne-ai anunţat la telefon ?

Tot vorbind, mama îi aşeza şuviţele de păr rebele, de pe frunte. Tînărul Dobrotan îi sărută, în tăcere, mîna.

— S-a amînat deschiderea cursurilor, mamă !

— Pentru mult timp ?

— Nu ştiu precis. Am crezut că e mai bine să stau acasă.

— Ce noutăţi ai de prin Bucureşti ?

Întrebarea rămase fără răspuns nu pentru că n-ar fi avut ce povesti — noutăţi erau destule — dar ceva îl reţinea să discute prea multe, și acest „ceva" era prezenţa străinului acela în casa lor. Pretextînd că vrea să-și desfacă geamantanul în cameră, urcă în fugă scara interioară, care ducea la etaj.

La ora prînzului se întoarse acasă și Traian Dobrotan. Tatăl și fiul se îmbrăţișară fără nici o efuziune. Bătrînul înfuleca mîncarea, sorbind și clămpănid maxilarele, întrebînd, printre înghiţituri, care mai era „atmosfera" în Capitală. Tînărul Dobrotan îi explică situaţia, de loc trandafirie, de pe front, situaţie ce crease o panică justificată la București.

— Sînt cu gîndul numai la ce-o să se întîmple la fabrică. Oare ce se va alege de ea ?

Bătrînul Dobrotan isprăvise masa și acum, tolănit în fotoliul favorit — în care Romulus îl găsise de dimineaţă așezat pe baron — fuma ţigară după ţigară.

— Ce-are a face frontul cu fabrica unde lucrezi ? îl întrebă Romulus.

— Habar n-ai ! Ești un cretin ! răcni taică-său. Apropierea frontului îi face pe muncitori să saboteze lucrul. Patronul mă va concedia pentru incapacitate. Unde să te angajezi în vremurile astea tulburi ? O să ne facem bagajele, ai să vezi !

— Știu că ai pus ceva bani deoparte. Îţi vor folosi, dacă te concediază de la fabrică.

— Bani ? Ce valoare au banii astăzi, cînd ne amenință inflaţia ? Degeaba m-am chinuit să-i strîng. Sînt bani de aruncat.

— Nu vorbi așa, tată! Ai putea să cumperi niște obiecte de preț.

— Ce fel de obiecte?

— Știu eu... De exemplu, giuvaieruri.

— Nu e rea ideea lui Romulus, interveni în discuție maică-sa.

Bătrînul Dobrotan aprinse o nouă țigară și urmări fumul șerpuitor, pînă ce se risipi înspre plafonul camerei.

— Mda... Într-adevăr. Ideea nu e rea! E bună și căpățîna lui la ceva, izbucni el într-un hohot de rîs vulgar, care îi provocă un puternic acces de tuse tabagică. Să știți chiar că a sosit la țanc, adăugă bătrînul, în momentul cînd i se potoli tusea. Vouă pot să vă spun, dar să dea naiba să suflați o vorbuliță, că pe urmă va fi vai și amar de voi! Ați înțeles?

Se ridicase de pe fotoliu și acum străbătea, cu pași lungi și apăsați, încăperea, făcînd să trosnească din încheieturi dușumelele sub apăsarea corpului său scurt și gras.

După o bucată de vreme se opri în fața lor și, fixîndu-se bine pe picioarele butucănoase, îi amenință cu degetul:

— Ne-am înțeles? Să nu crîcniți vreo vorbă, că mă fac foc!

Mara și Romulus îl urmăreau curioși și intrigați în același timp.

— L-ai cunoscut și tu pe baron, nu-i așa?

— Azi-dimineață.

— Ce părere ai despre el?

— Destul de proastă, murmură Romulus, fiindu-i teamă că părerea lui ar putea să-l enerveze pe bătrîn.

— Foarte bine, consimți, în mod surprinzător, acesta. Și eu sînt de aceeași părere. Ei bine, baronul

are de vînzare un tablou de o mare valoare, pictat de Grigore Nestorescu. Ce-aţi spune să-l cumpărăm ?

Şi fiindcă ceilalţi nu se grăbiră să-i răspundă, adăugă :

— E un tablou de o frumuseţe rară, un exemplar unic !

— Eşti sigur că e original ? îndrăzni să-l întrebe Mara.

— Absolut ! Baronul mi-a arătat certificatul de autenticitate, semnat şi parafat de cei mai mari specialişti germani. Şi apoi nu uitaţi că mai există, prin împrejurimi, pictorul Caraiman.

— Beţivul acela ? ridică umerii, dispreţuitoare, Mara.

— Beţiv sau nu, eu vă spun că e un talent, că va ajunge o somitate în materie şi că el îmi va confirma autenticitatea tabloului.

Dobrotan jubila, îşi freca mulţumit palmele şi gesticula tot timpul.

— Iar dacă e o copie, voi investi banii în altceva, se înţelege, continuă el, după ce se potoli din entuziasmul ce-l cuprinsese.

A doua zi de dimineaţă, prima persoană cu care se întîlnise Romulus Dobrotan a fost Begu. Între cei doi exista o prietenie sinceră, o afinitate izvorîtă nu numai din faptul că Romulus încă mai studia, iar Begu absolvise o facultate ce le era comună, dar şi pentru că studentul admira nespus de mult frumuseţea morală a inginerului.

De altfel, Begu era îndrăgit de toţi oamenii care lucrau sub conducerea lui. Astfel, deşi muncitorii

ştiau că inginerul conducea sectorul cel mai greu şi mai primejdios, cei mai mulţi dintre ei se străduiseră să facă parte tocmai din acest sector.

În ceea ce îl privea pe van Samisch, acesta îl aprecia pe Begu ca excelent pregătit din punct de vedere profesional ; inginerul român era singurul dintre tehnicienii, militari sau civili, germani sau români, căruia baronul îi acorda o încredere nemaipomenită.

Inginerul se îndrepta spre șantier. Mergea alene, cu privirea aţintită spre vîrfurile brazilor, urmărind zbenguiala nebună a unei veveriţe, aşa că aproape se trezi în braţe cu prietenul său, care alerga spre el, pe poteca îngustă.

— Romulus ! Tu, aici ? !

Îl îmbrăţişă cu dragoste paternă, deşi diferenţa de vîrstă dintre ei nu era mai mare de șase — șapte ani. Și întocmai ca și Mara Dobrotan, îi așeză cu grijă, la locul lor, șuviţele de păr rebele.

— Cînd ai venit ?

— Ieri dimineaţă !

— Și eu aflu de-abia acum...

În tonul cu care rostise aceste cuvinte era o umbră de reproș, care nu-i scăpă lui Romulus.

— Cum merg lucrările ?

— Ca de obicei.

— Adică ?

— Încet, greu ! Ne tîrîm ca niște melci...

— Motivat !

— Mde...

— E o lucrare de proporţii. Lucraţi la altitudine, uneori pe porţiuni greu accesibile...

— Așa o fi, dar am primit un termen pe care dacă nu-l vom respecta...

Își lăsă fraza neterminată, însă nu era greu de înțeles ceea ce Begu voia să spună. În privința finalizării șoselei strategice, baronul van Samisch nu ar fi îngăduit, sub nici un motiv, depășirea termenului fixat de superiorii săi.

— Nu pot să-l sufăr pe baron ! izbucni, deodată, tînărul Dobrotan. Cînd a sosit pe aici ?

— De puțină vreme. Să tot fie vreo lună.

— E șeful șantierului ?

— Da ! Cam așa ceva. Poate chiar mai mult decît atît, surîse enigmatic Begu. De fapt, a fost adus în mod special... pentru a accelera mersul lucrărilor.

— Și cu toate astea...

— Da... Cu toate astea... îngînă inginerul.

Se apropiau de gardul de sîrmă ghimpată care înconjura, pe toată întinderea lui, șantierul. În depărtare se profilau siluetele șantierelor.

— Ascultă ! Vreau să-ți încredințez un secret, spuse repede Romulus.

— Dacă e un secret, nu văd rostul pentru care...

— Dumitale pot să-ți spun. Îmi ești ca un frate ! Ca un frate mai mare, completă el, roșindu-se pînă în vîrful urechilor. Baronul are un tablou de Nestorescu.

Întreaga înfățișare a inginerului Begu se schimbă deodată, fapt pe care tînărul Dobrotan îl remarcă numaidecît. Surîsul îi dispăruse de pe buze ; era încordat ca un arc, gata să sloboadă săgeata din el.

— Ce-ai spus ? !

— Că baronul are un tablou...

— De unde știi ?
— De la tata. Vrea să i-l cumpere.
— Ești sigur ?
— Da. Numai că tata ne-a amenințat, pe mine și pe mama, să nu divulgăm acest plan al lui nimănui.

Inginerul se opri brusc, cercetă cu luare-aminte împrejurimile. S-ar fi spus că îi era teamă ca nu cumva vorbele lor să fie auzite de cineva. Acum avea o înfățișare gravă, posomorîtă.

— Aș vrea să stăm mai pe îndelete de vorbă !

Romulus răsuflă ușurat. „Va să zică prietenul lui nu se supărase." De altfel, nu înțelegea pricina mîhnirii acestuia, în momentul cînd îi încredințase „secretul" lui. Oare inginerul era și el amator să achiziționeze tabloul ?

— Nu treci astă-seară pe la noi ?
— Bine. Voi vedea. Am să încerc !

Își strînseră mîinile voinicește și se despărțiră. Begu plecase spre șantier îngîndurat, iar Romulus Dobrotan, încă nedumerit asupra pricinii mîhnirii neașteptate a prietenului său, se întoarse acasă.

*

Soneria telefonului zbîrnîia prelung și insistent. Inginerul Romulus Dobrotan tresări din visare și își întrerupse șirul amintirilor. Căută să-și dea seama, în primul rînd, unde se găsea. În cele din urmă se hotărî să răspundă la telefon :

— Alo !
— Romulus ?

Întrebarea îl săgetă drept în inimă. Mai bine spus, nu întrebarea, ci vocea de la celălalt capăt al firului.

Era „el“ !

— Ai să vii la întîlnire mîine seară, nu-i așa ? Să nu uiți ! Te aștept în fața hotelului... la ora opt.

Celălalt închise telefonul, fără a mai aștepta vreun răspuns.

Multă vreme, inginerul Dobrotan rămase cu receptorul în mînă, privind năuc aparatul telefonic, ca și cum s-ar fi așteptat ca acesta să explodeze dintr-o clipă într-alta.

Într-un tîrziu, se hotărî să reașeze receptorul în furcă.

Un junghi îi străbătu tîmpla.

„Reîncepe migrena“, își spuse el. Se așeză iar în pat. Căuta stăruitor să reînnoade firul amintirilor de acolo de unde îl întrerupsese soneria telefonului.

Ce se întîmplase, atunci, în seara cînd îl invitase pe Begu să vină la ei acasă ? Ah, da ! Erau în salon. Maică-sa cînta la pian tot un vals de Chopin, în timp ce taică-său juca șah cu baronul.

El stătea cu fruntea lipită de fereastră, scrutînd întunericul, în așteptarea prietenului drag.

Tresări. O umbră se strecurase pe poartă și Lup îi ieșise în întîmpinare, gudurîndu-se. Necunoscutul păși cu băgare de seamă în umbra brazilor ce se aliniau de-o parte și de alta a aleii, evitînd să calce pe pietriș, spre a nu face zgomot. Cînd ajunse în dreptul scării, lumina din interiorul vilei îi desluși, pentru o clipă, trăsăturile, și Romulus îl recunoscu pe pictorul Caraiman. Nu-i plăcea de loc acest individ bețiv, plin de ifose, dar totodată slugarnic în fața persoanelor care îl interesau în mod deosebit. Dintre acestea fă-

cea parte și taică-său, deoarece Caraiman nu avea cîștiguri stabile, și bătrînul Dobrotan avea o inexplicabilă slăbiciune pentru el, dăruindu-i, deseori, sume de bani, cu care pictorul își astîmpăra nepotolita-i sete.

Romulus se îndepărtă de la fereastră și scrută nerăbdător ușa. Dar Caraiman întîrzia să apară.

„Probabil că trage cu urechea", își zise el.

Se apropie cu pași sprinteni de ușă și o deschise brusc. Rămase surprins, incapabil să rostească un singur cuvînt. În cameră se afla doar „el". Cît despre Caraiman, nici urmă.

Îl revedea după doi ani de zile și, cu toate astea, nu simți nici un fel de emoție, firească în astfel de împrejurări.

Era îmbrăcat în uniformă de subofițer german. Îl salută, în primul rînd, pe van Samisch. Pe Romulus îl bătu, amical, cu palma pe umăr.

Nici nu apucă să se înfiripe o discuție între ei doi, cînd cineva ciocăni puternic în ușă. Romulus alergă într-un suflet. Era, în sfîrșit, Begu.

Mara Dobrotan se îndreptă spre bucătărie. Înainte de a părăsi încăperea, aruncă o privire spre „el" și Romulus ar fi putut să jure că în ochii maică-si străluceau multe boabe de mărgăritar, izvorîte din sentimentele celor care își revăd ființele dragi și apropiate reîntoarse acasă.

Begu îl salutase politicos, dar rece. Nici acest amănunt nu-i scăpase tînărului Dobrotan.

Seara trecea monotonă, într-o atmosferă de plictiseală și suspiciune reciprocă. „El" adusese o sticlă de

cvas, din care băuse singur mai mult de jumătate. Ceilalți gustaseră cîte un păhărel, în afara baronului, care nu suferea băuturile alcoolice.

Aproape de ora zece, bătrînul Dobrotan se retrase în biroul său cu baronul, și Romulus înțelese că urmau să discute problema cumpărării tabloului. Begu pretextă că i se făcuse somn și îl rugă să-l însoțească o bucată de drum. Bineînțeles, acceptase propunerea cu entuziasm.

Pășeau tăcuți pe potecă, unul lîngă altul.

— Ascultă, dragul meu, fii atent la ceea ce am să-ți spun ! rupse cel dintîi tăcerea inginerului. Poate că nu e bine ceea ce fac, dar nu am de ales, continuă el, după o scurtă pauză, în care Romulus ghicise instinctiv că prietenul său nu se hotărîse încă dacă să-i încredințeze sau nu o anumită taină. Baronul van Samisch nu e numai conducătorul tehnic al șantierului unde lucrez. El dirijează și o puternică rețea de spionaj.

— Bănuiam !

— Eu sînt sigur. Foarte sigur. Nu mă întreba de unde știu o mulțime de lucruri. Să fii convins că ceea ce-ți spun este deosebit de important. E o taină, pe care nu o cunosc decît cîțiva oameni curajoși, gata să-și sacrifice în orice moment și viața pentru a împiedica, cu orice preț, săvîrșirea unui plan criminal.

Inginerul se oprise și Romulus avea impresia că Begu semăna acum cu o ciută hăituită, care adulmecă aerul, simțind apropierea vînătorului. După ce se mai liniști, îl trase aproape de el și îl îndemnă să se

așeze pe trunchiul unui brad, doborît de un trăsnet. Acum îi vorbea șoptit și repede :

— S-ar putea să nu mai am mult de trăit.

— O ! Nu se poate ! gemu dureros tînărul.

— În orice moment viața mea e în primejdie. Nu îți cer decît un singur lucru, care poate ție îți va fi mai la îndemînă decît îmi e mie.

— Sînt gata să fac orice pentru tine, știi bine !

— Nu te pripi ! E vorba să lupți poate chiar împotriva familiei tale. Vezi, nu e atît de ușor !

— Nu înțeleg prea bine despre ce e vorba, dar îți repet că...

— Ssst ! Vorbește mai încet ! Pe aici și pădurile au urechi ! E o acțiune primejdioasă, pe care trebuie să o ducem la bun sfîrșit... cu ajutorul tău. Fasciștii sînt ca și înfrînți...

— De bună seamă !

— În retragerea lor disperată au pus la cale crearea unor șosele strategice, așa cum e aceea la care lucrez și eu în prezent, dar și distrugerea unor obiective importante din sectorul în care ne aflăm. Trebuie să descoperim, imediat, care sînt obiectivele pe care vor să le nimicească.

— Și... cum pot să te ajut eu ?

— Ai pomenit astăzi dimineață de un tablou, pe care baronul vrea să-l vîndă tatălui tău.

— Da ! Se pare că e o piesă rară.

— E vorba de un tablou intitulat „Căprioara aurie". Într-adevăr, e o piesă prețioasă din două puncte de vedere : unul, al tabloului în sine, dar cel de-al doilea are o însemnătate infinit mai mare.

Tabloul conţine ascunse în pînza sa proiecte criminale. Trebuie să punem mîna pe el neapărat!

— Cum ?! Crezi că s-ar putea ca tocmai tabloul pe care îl cumpără tata să fie cel pe care îl cauţi ?

— N-ar fi exclus!

— Vrei să spui că... În acest caz înseamnă că îl bănuieşti pe tatăl meu!

Nu reuşea să-şi mai adune gîndurile. Simţea că sîngele îi zvîcneşte în tîmple. Inginerul îl privea cu duioşie, cu aceeaşi dragoste sinceră, pe care i-o purtase în sufletul său dintotdeauna.

— Dragul meu... Nu pot să fac decît supoziţii... S-ar putea ca tatăl tău să acţioneze fără să-şi dea seama în folosul reţelei de spionaj. Sînt forţat de împrejurări să apelez la tine, altfel n-aş fi făcut-o! Trebuie să acţionezi cu rapiditate şi numai tu îmi poţi veni în ajutor!

Romulus se hotărî să-l sprijine pe bunul său prieten cu orice risc şi împotriva oricui.

— Ce am de făcut ?

— Deocamdată să mă înştiinţezi despre tot ce se întîmplă în legătură cu tabloul.

Se întorsese acasă, copleşit de gînduri neliniştitoare, aşa că nu băgase de seamă că mai tot timpul cineva îl urmărise îndeaproape, ca o umbră tăcută şi ameninţătoare.

În casă era linişte. În salon îl găsi numai pe tatăl său, fumînd îngîndurat o ţigară.

— Tată! îndrăzni el, într-un tîrziu, să rupă tăcerea.

Bătrînul Dobrotan îl privi, ca şi cum atunci şi-ar fi dat seama că se mai află cineva în încăpere.

— Ce dorești ?
— Ai... Ai aranjat ?
— Ce anume ?
— Cumpărarea tabloului.
— Ce te privește ? se răsti, deodată, taică-său.
Întrebarea rămase fără răspuns. Stăteau amîndoi încordați, examinîndu-se reciproc, căutînd parcă să-și ghicească cele mai ascunse gînduri. În cameră se așternuse o liniște prevestitoare de furtuni.

De sus, de la etaj, se auziră pași grei pe scara interioară, de lemn. Romulus ridică buimac privirea. Era „el". Mai mult ca sigur că trăsese cu urechea. Auzise deci crîmpeiul de discuție. Ce va urma acum ?
„El" se apropiase de taică-său, scrîșnind din dinți :
— Așadar, ai trăncănit ?
Bătrînul Dobrotan protestă formal, dar bolboroselile lui întăriră convingerea celuilalt, care continuă amenințător :
— Ai să-mi povestești numaidecît !
— Ce să-ți povestesc ?
— Ce anume știe Romulus despre „afacerea noastră" ?
— Nu știe nimic ! Ți-o jur ! Întreabă-l !
— De la cine ai aflat despre tablou ? se întoarse „el" amenințător către Romulus.
— Într-un fel... a fost ideea mea.
— Nu, zău ? rînji batjocoritor „el".
— I-am sugerat lui tata să cumpere bijuterii sau alte obiecte de valoare.
— Așa ? Numai atît ?
— Ce altceva ai vrea ?

— Ascultă ! Ascultă-mă bine !

Se apropiase într-atîta de Romulus, încît acesta îi simţea răsuflarea învăluindu-i obrajii.

— Chiar dacă ştii ceva mai mult, să uiţi imediat ! Ai înţeles ?

— Da.

— Îţi spun în binele tău.

— Sînt convins.

Se mira el singur de unde avusese atîta tărie să nu se trădeze.

De-abia cînd ajunsese în camera lui, tensiunea nervoasă care îl cuprinsese explodă întocmai unui dop de şampanie şi, înfundîndu-şi nasul în pernă, plînse lacrimi amare. Într-un tîrziu, se linişti şi somnul binefăcător îl surprinse, aşa îmbrăcat cum era.

*

Renunţă să ia liftul şi coborî încet scările. Parcă voia să mai cîştige timp, deşi ştia bine că întîlnirea era inevitabilă. Ajunse în holul imens al hotelului şi, fără să vrea, îşi aruncă privirea pe ceasul electric, aşezat deasupra intrării. Era ora opt. Pentru un moment se gîndi să se întoarcă în camera lui, dar se răzgîndi imediat. „El" tot îl va găsi. Chiar dacă s-ar ascunde şi în gaură de şarpe ! Şi ar fi fost mai rău aşa. Sau, cine ştie ? Poate că totuşi ar fi fost mai bine...

Tulburat de gînduri, ieşi în stradă. Nu se zărea decît o limuzină imensă, de culoare neagră, garată în apropiere. Instinctiv se îndreptă într-acolo. Nu greşise. Una dintre portiere se deschise şi cineva, pe

care nu-l distingea bine din pricina întunericului din mașină, îi făcu semn să urce.

Se rezemă de speteaza scaunului, neîndrăznind să scoată o vorbă. Abia cînd mașina porni, întoarse fața spre „el". Atunci inginerul Romulus Dobrotan se privi ca într-o oglindă.

Dacă șoferul mașinii ar fi întors, măcar pentru o clipă, privirea spre cei doi pasageri, cu siguranță că ar fi scăpat volanul din mîini de uimire, pentru că — deși putea să jure că nu pusese în acea seară strop de băutură alcoolică în gură — ar fi avut în față imaginea dublă a persoanei care îl angajase pentru o plimbare în împrejurimile Parisului.

*

Mașina se strecura tăcută, în noapte, spre o țintă necunoscută pentru Romulus Dobrotan.

Privea posac pe ferestre luminile bulevardelor sau ale străzilor pe unde treceau ; încercă să reînnoade firul amintirilor, de acolo de unde le lăsase în seara trecută.

Hoinărea, fără nici o țintă, pe poteca arsă de soare. Nu știa în ce fel îi putea fi de folos lui Begu. Era convins că acum nu va mai reuși să afle nimic în legătură cu tabloul.

Se opri în dreptul unui pîrîiaș cu apa limpede și clară ca lacrima, ce șipotea vijelios printre pietre. Se așeză pe o buturugă și începu să azvîrle pietricele în apă. Preocupat de joaca aceasta, care îl destindea pentru un moment, nu băgă de seamă că

cineva se apropiase la cîţiva paşi de el, astfel că vocea individului îl surprinse şi îl făcu să tresară, ca şi cum l-ar fi trezit cineva, brusc, dintr-un somn adînc.

— Romulus ! Tu eşti, băiatule ?

Se întoarse şi constată cu neplăcere că individul care îi tulburase gîndurile nu era altul decît Caraiman.

— Minunat loc pentru pictură şi pentru meditaţie, nu-i aşa ?

Pictorul se apropie de el şi se aşeză alături, pe buturugă. Duhnea a alcool de proastă calitate şi părea să fie destul de bine ameţit. Îşi puse mîna păroasă pe genunchii lui.

— Să ştii că îţi sînt prieten... Bun prieten, deşi tu fugi întotdeauna de mine.

Romulus îl privi nehotărît. Un gînd îi încolţi în minte : „Ce-ar fi să-l iscodesc pe Caraiman despre tablou ? Dar dacă pictorul nu ştie nimic ? Şi dacă aflase ceva, oare nu mă va trăda ? Dacă va spune totul lui taică-meu ? Dacă e în legătură cu «el» ? Sau chiar cu baronul ?" Şi totuşi ar fi fost o unică şansă. Trebuia să rişte.

Spre surprinderea pictorului, Romulus legă o conversaţie extrem de interesantă, aducînd vorba, cu mult meşteşug, despre tablouri. Şi iată că pictorul părea că se lasă prins în cursă, fără să-şi dea seama, deoarece, la un moment dat, îi spuse lui Romulus :

— Ştii că taică-tău e pe cale să achiziţioneze un tablou de mare valoare ?

— Despre ce tablou e vorba ? întrebă Romulus, căutînd să-şi ascundă nerăbdarea care-l clocotea.

Caraiman ezita să răspundă.

— Am jurat să nu spun nimic!

— Fac cinste, pe onoarea mea! Sînt curios să aflu.

După o oarecare ezitare, Caraiman se hotărî:

— E vorba de o pictură inedită a lui Nestorescu.

Romulus făcu pe miratul:

— Nu cred!

— Am văzut-o cu ochii mei.

— S-ar putea să fie un fals.

— Ce dracu! Știi doar că mă pricep.

— Cine-i vînzătorul?

— Habar n-am!

Îl privi în ochi și pictorul nu-i ocoli privirea. De altfel, răspunsul venise prompt. Se părea că rostise adevărul.

— Cînd ai văzut tabloul?

— Astăzi de dimineață. Mi l-a arătat taică-tău.

— Unde?

— Acasă la voi.

Romulus sări, fără să vrea, în picioare.

— Ce este? Ce-i cu tine?! bîigui pictorul.

— Ascultă, Caraiman! Să nu-i pomenești lui taică-meu nimic despre ce-am vorbit.

— Îți jur, dar, te implor, nici tu să nu sufli nimănui vreun cuvînt! Altfel... mă ia naiba!

— Fii fără grijă!

Îi venea să-l sărute pe nesuferitul de Caraiman. Ardea de nerăbdare... și ar fi vrut să zboare pînă acasă.

Însă pe drum își spuse că nu trebuie să trădeze bucuria care îi învăluise sufletul. În același timp, se

gîndea că era necesar să-l înştiinţeze pe Begu de faptul că descoperise locul unde se afla tabloul „Căprioara aurie" şi cumplitele documente pe care le ascundea în pînza lui.

Acasă nu era nimeni. Nici chiar maică-sa. Norocul părea să-i surîdă. Urcă treptele scării interioare, două cîte două. Ajunse, în cîteva clipe, în faţa uşii de la camera-birou a tatălui său. Abia acum îl cuprinse emoţia şi îndoiala. Apăsă pe clanţă. Uşa era închisă.

Cum de nu i-a trecut prin gînd de la început? Dacă era adevărat că tabloul se afla acum în casa lor şi, mai ales, dacă tatăl său era iniţiat asupra documentelor, era de la sine înţeles că tabloul fusese ascuns cu grijă.

Coborî în salon. Îl chinuiau cîteva întrebări, la care nu prea găsea răspunsul.

Nu înţelegea de ce baronul încredinţa nişte documente importante tatălui său. Se cunoşteau de puţină vreme.

Dar era la mijloc şi „el". Poate că misiunea „lui" era tocmai aceea de a face ca documentele să ajungă la locul potrivit. De ce-a fost preferat însă un român, chiar dacă în momentul acela îndeplineşte oficiile unui subofiţer german?

Ar fi fost mai simplu şi mult mai precaut ca baronul să încredinţeze misiunea unor oameni mai apropiaţi lui. Agenţii secreţi ai batalionului german, staţionaţi prin împrejurimi, erau probabil destul de numeroşi.

Şi ce rost avea să fie aleasă, ca ascunzătoare a unor documente importante, tocmai pictura lui Nes-

torescu, cînd existau poate sute de alte metode, mult mai sigure?

Da! Erau zeci de întrebări care i se păreau fără răspuns și nu numai atît. Întreaga acțiune a baronului van Samisch îi apărea ilogică, lipsită de sens. Cu toate acestea, Begu îl asigurase că documentele secrete erau ascunse în pînza tabloului. Dacă n-ar fi avut informații precise, tînărul inginer n-ar fi riscat o acțiune atît de primejdioasă.

Trebuie să se convingă numaidecît de existența documentelor. Dar cum? Dacă s-ar duce la șantier... să se sfătuiască cu Begu? Dar acolo nu poate intra. Nu are „Ausweis" și ar da de bănuit.

Îl auzi pe Lup lătrînd furios. Se uită pe fereastră. Baronul, însoțit de „el", traversa grădina.

În mai puțin de cîteva secunde, o idee îi încolți în minte. Răsuci, cu iuțeala fulgerului, cheia în broască și o ascunse în buzunar. Apoi se repezi pe scări. Pînă cînd ceilalți vor deschide ușa de la intrare, va găsi un loc potrivit, de unde să audă ce vor discuta, fără să fie văzut.

Pe coridorul de la etaj, chiar în apropierea ușii de la biroul bătrînului Dobrotan, se afla o draperie care acoperea diverse obiecte de uz casnic. Se ascunse acolo, cu inima ticăind de emoție. Pași grei bocăneau pe scara de lemn.

Cei doi discutau foarte aprins în limba germană, pe care Romulus o înțelegea destul de bine.

Deodată se făcu liniște. Oare ce se întîmpla?

Simțea că inima bate năvalnic, gata să-i spargă pieptul. Totul nu durase decît cîteva secunde, pînă în clipa cînd cei doi reluară discuția, dar lui Romulus i se păruse că a trecut o veșnicie.

Probabil că unul dintre ei avea cheia de la biroul lui taică-său, sau o cheie universală, deoarece reuşiră să deschidă uşa. Spre norocul lui, o lăsaseră întredeschisă, fiindcă le auzea destul de clar vocile. Acum trebuia să-şi încordeze atenţia, spre a înţelege ce anume discutau.

— Vei duce tabloul sîmbătă, imediat după prînz, la cabana de la Muntele Roşu. Ai înţeles?

— Da, domnule baron!

— Acolo vei găsi persoana care va prelua documentele. E nevoie să-ţi repet?

— Nu, domnule baron!

— Bine! Foarte bine!

Romulus simţea boabele transpiraţiei scurgîndu-se, picătură după picătură, de-a lungul şirei spinării. Un singur gest necugetat, sau un strănut, sau naiba ştie ce altceva, ar fi fost de ajuns să-i trădeze prezenţa; şi atunci totul s-ar fi dărîmat ca un castel de cărţi de joc tocmai acum, cînd se afla în posesia unor informaţii atît de preţioase pentru inginerul Begu.

— E splendid, nu? întrebă baronul.

— Da, e foarte reuşit!

— Şi nimănui nu i-ar trece prin cap că am găsit o ascunzătoare atît de originală!

— Într-adevăr!

Probabil că acum admirau tabloul.

— Îl lăsăm tot aici?

— Bineînţeles! Răsuceşte pînza şi pune-o la locul ei... în tub.

Din nou cîteva momente de tăcere. În sfîrşit, auzi cum închideau casa de fier, apoi paşii lor prin cameră şi cheia răsucită în broască.

— Ai închis bine?

— Se înțelege, domnule baron!

Acum coborau scara interioară de lemn. Se opriseră în salon.

— Deci, ne-am înțeles?

— Sîmbătă, imediat după prînz, duc tabloul la cabana Muntele Roșu.

— Îți trebuie o escortă? Aș putea să-ți dau trei-patru soldați.

— Fiți fără grijă! Mă descurc și singur. Nu vreau să dăm de bănuit absolut nimic. O escortă ar atrage atenția. Dacă sînt numai eu, voi trece neobservat. De altfel, o să îmbrac hainele civile.

— Foarte bine! Foarte bine!

Ieșiră, trîntind cu zgomot ușa de la intrare. În curte, Lup făcea o larmă asurzitoare, lătrînd cu înverșunare pe baron.

Acum putea să iasă din ascunzătoare. Era transpirat din cap pînă în degetele de la picioare, extenuat de emoție, dar fericit ca nimeni altul.

Avusese o șansă extraordinară. În acest moment avea toate datele necesare. Nu-i mai rămînea decît să-l găsească pe Begu cît mai repede. Ce zi era astăzi? Miercuri. Mai erau, deci, trei zile pînă cînd „el“ va transporta tabloul. Trei zile suficiente pentru ca Begu să-și alcătuiască un plan de luptă.

Ascuns îndărătul draperiei de la fereastră, Romulus cerceta cu privirea grădina. Nu se zărea altcineva în afara lui Lup, care rodea mulțumit un os în cerdac.

Va să zică, plecaseră!

Răsuci binişor cheia în broască. Se mai uită o dată de jur împrejur, să se asigure că nu-l văzuse nimeni.

Era ora douăsprezece. Într-o jumătate de oră, dacă grăbeşte pasul, va ajunge la şantier şi va cere santinelelor să-l înştiinţeze pe inginerul Begu că are să-i comunice ceva urgent.

Romulus Dobrotan alerga pe poteca îngustă, fericit ca nimeni altul, fără să-şi dea seama că în acele momente iscălea sentinţa de moarte a inginerului Begu. Nu ştia că tot ceea ce se petrecuse, cu puţin înainte, în vila Mara a fost înscenat cu abilitate de mintea drăcească a baronului.

*

Eleganta şi masiva limuzină neagră se abătu de pe şoseaua principală şi pătrunse pe o alee îngustă, mărginită de plopi uriaşi, conform indicaţiei misteriosului personaj, care îl invitase la o plimbare nocturnă pe inginerul Romulus Dobrotan.

Maşina parcurse vreo cinci sute de metri, apoi se opri în faţa unei clădiri impozante.

„Un castel de pe vremea lui Ludovic al XIV-lea", aprecie Romulus, admirînd, pe fereastra limuzinei, sobrietatea şi grosimea zidurilor.

„Cam sumbră", îşi mai spuse el, în timp ce cobora.

Limuzina demară fără zgomot, lăsînd pe cei doi bărbaţi în faţa masivei uşi de stejar afumat, de la intrarea posomorîtului castel.

— Îţi aparţine ? murmură Romulus.

— Nu. Nu sînt proprietarul lui. Am închiriat aici o cameră pentru cîteva luni.

— Cîteva luni ?!
— Da ! De ce te miri ?
— Credeam că locuiești în America de Sud.
— Așa este, dragul meu, și mă simt minunat acolo. Numai că acum voi face o excepție.

O femeie în vîrstă le deschise ușa. Pătrunseră într-un hol imens, aflat în semiîntuneric. O lumină difuză răzbătea din plafon.

Se așezară în două fotolii mari, de piele roșcată, aflate chiar în fața căminului. Timp de cîteva minute, nici unul dintre ei nu scoase o vorbă. „El" îl privea cu atenție pe Romulus, îi urmărea fiecare gest, cea mai mică tresărire a mușchilor feței. S-ar fi zis că făcea un amănunțit studiu anatomic.

Privirea lui Romulus era ațintită asupra căminului, unde i se părea că zărește, pîlpîind, focul unor vreascuri.

Dar căminul acesta nu era luminat decît de jarul amintirilor...

O ploaie deasă, monotonă și rece, se abătuse asupra munților în acea mohorîtă după-amiază de octombrie.

În căminul din salon focul pîlpîia vesel.

Frumoasa doamnă Mara Dobrotan se îndeletnicea cu ocupația ei favorită și clapele pianului vibrau sub degetele lungi și subțiri, legănînd visarea pîntecosului domn Traian Dobrotan, care, așezat comod în fotoliul preferat, se gîndea la viitoarele lui afaceri.

Romulus privea pe fereastră, urmărind distrat eforturile lui Lup de a se descotorosi de niște pureci, după cît se părea, destul de agresivi. Gîndul lui Ro-

mulus era însă — în acele momente — destul de departe : la cabana Muntele Roșu.

Oare Begu a ajuns la timp acolo ? Cum va reuși să intre în posesia documentelor ?

Tresări.

Un om deschisese poarta, trîntind-o de perete. Și Lup tresări. Lătră o dată, scurt, apoi, cu simțămîntul datoriei împlinite, îi ieși în întîmpinare, gudurîndu-se.

Omul avea gulerul paltonului ridicat pînă aproape de borurile pălăriei ; abia cînd ajunse la cerdac Romulus îl recunoscu pe pictorul Caraiman. Se cunoștea că băuse zdravăn. Duhnea iar a rachiu și, cînd vorbea, limba i se împleticea în gură.

. Îl privi pe Romulus cu o dușmănie neașteptată. Mara Dobrotan închise capacul pianului și părăsi salonul, înfricoșată.

— M-ai chemat, domnule Dobrotan ?

— Te așteptam, Caraiman !

Traian Dobrotan se ridică, greoi, de pe fotoliu.

— Voiam să-ți vorbesc în legătură cu tabloul, adăugă tatăl lui.

Romulus tresări.

— Ce-i cu el ?

— Trebuie să-l pun la loc sigur ! Nu vreau să risc cu o asemenea valoare în casa mea.

— Aveți dreptate !

— Vino, prietene ! O să ne sfătuim sus, la mine în birou.

Urcară scara, în timp ce Romulus nu știa ce să creadă.

Așadar, taică-său habar n-avea că la ora aceea tabloul se afla în drum spre cabana Muntele Roșu. Asta însemna că nu avea nici un amestec în chestiunea documentelor ascunse! Atunci? Cînd va descoperi lipsa tabloului, ce se va întîmpla?

Urcă scările și ciocăni discret în ușa biroului.

— Cine e? întrebă, neliniștit, bătrînul Dobrotan.

— Eu sînt! Pot să intru?

— Ce dorești?

Romulus deschise ușa.

— Tată, aș vrea să văd și eu tabloul!

Bătrînul avu cîteva clipe de ezitare, apoi se îndreptă spre casa de fier. Alese cu grijă cheia potrivită și deschise ușa masivă. Romulus simțea că inima își accelerează iar pulsațiile.

Și iată că taică-său scoate din casa de fier un tub negru, lung de aproape un metru. Deșurubă cu precauție capacul și, spre stupefacția fiului său, desfășură o pînză, pe care era zugrăvită o căprioară.

— Ești mulțumit?

Dar Romulus nu mai apucă să răspundă. Caraiman, care se apropiase între timp de tablou, examină cu atenție pînza și scoase un strigăt deznădăjduit:

— Te-au înșelat!

— Ce tot vorbești?! se repezi bătrînul Dobrotan.

— Te-au înșelat! urla pictorul în continuare.

— Cine? Ce spui?

Lui Romulus îi vîjîiau parcă motoare de avioane în cap și în urechi. O bănuială cumplită îi trecu ca un ghimpe ascuțit prin minte.

— Te-au înșelat!

— Ești beat! Nu știi ce vorbești!

— Sînt beat? Și dacă sînt beat? Pe mine nu mă poate trage pe sfoară nimeni, chiar atunci cînd trag la măsea! Dar pe dumneata te-au înșelat, deși ești treaz!

— Explică-mi deslușit! Nu înțeleg nimic!

Și bătrînul Dobrotan, dezlănțuit ca un urangutan furios, îl zgîlțîia de reverele hainei pe pictor.

— Privește! Privește și dumneata! Acest tablou e un fals ordinar! Ceea ce mi-ai arătat acum cîteva zile era originalul!

— Nu se poate, gemu bătrînul, și căzu pleoștit pe primul scaun ce-i ieși în cale. Am dat doar atîția bani... Și apoi, baronul e un om de încredere...

— Și eu îți repet că tabloul acesta e un fals! Cineva ți l-a înlocuit!

— Știu cine! urla acum, ca scos din minți, Traian Dobrotan. Numai „el" avea a doua cheie de la casa de fier!

Cu o mînă tremurîndă, își turnă într-un pahar apa dintr-o carafă care se afla pe biroul de stejar masiv și bău lacom cîteva înghițituri.

Romulus își îmbrăcase din fugă pardesiul și alerga acum, cît îl țineau picioarele, pe poteca ce ducea la cabana Muntele Roșu. Din loc în loc, se oprea să mai respire. Gîfîia și era leoarcă de sudoare, în timp ce ploaia se întețea, văzînd cu ochii. Picioarele îi alunecau pe porțiunile noroioase. Se zgîrie prin mărăcinișuri, dar nu mai simțea aproape nimic.

Un singur gînd îi paraliza întreaga ființă: Begu, prietenul bun și sincer, era în cel mai mare pericol.

Acum își dădea lămurit seama că în dimineața aceea totul nu fusese decît o înscenare. Baronul și „el" au știut că se afla ascuns în casă și puseseră la cale o cursă oribilă, în care l-a tîrît, fără voia lui, pe Begu.

Numai de n-ar ajunge prea tîrziu!

Deodată, se trezi față în față cu „el".

— Ce se întîmplă ? Spune-mi !

— Pleacă acasă numaidecît !

— Nu ! Unde e Begu ? L-ați omorît, spune-mi !

— Întoarce-te, pînă nu e prea tîrziu !

Îl apucase de mînă și încerca să-l tîrască înapoi spre casă, dar Romulus se împotrivea cu îndîrjire.

Reuși să-i scape din strînsoare și țîșni, ca o săgeată, pe lîngă „el". Continua să alerge cu îndărătnicie. De aici mai erau doar doi kilometri pînă la cabana Muntele Roșu. Deodată, se opri locului. Cineva cobora, alergînd pe potecă. Instinctiv, se ascunse după o tufă uscată de zmeuriș, dar imediat răsuflă ușurat. Era un băietan, un copilandru. Oare de ce alerga, privind speriat în toate părțile ? Îl urmărea cineva ?

Așteptă ascuns în tufiș mai bine de cinci minute, dar nimeni nu mai trecu în urmărirea băiatului. „Cine să fi fost ?" Ieși din ascunzătoare și își continuă drumul.

Respirația îi era tot mai grea, tot mai sacadată. Obosise. Nu mai avea mult pînă la cabană. O zărea destul de bine prin perdeaua de ploaie. De-abia acum își spuse că alergase fără rost. Cine știe dacă-l va mai găsi pe Begu ? Dacă l-au omorît, l-au azvîrlit în prăpastie, să nu-l mai găsească nimeni. Dar dacă n-au apucat să-l omoare ? Poate le-a scăpat ! Poate

că a prins de veste la timp despre capcana pe care i-au întins-o...

Chinuit de gînduri, ajunse la cabană. Urcă scările masive de piatră cu ultimele-i puteri, deschise ușa și pătrunse în sala de mese. În încăpere se afla un singur om, așezat la o masă : baronul Georg van Samisch. Surîzînd parcă batjocoritor, îi făcu semn cu singura lui mînă.

Romulus mai înaintă cîțiva pași, apoi vru să spună ceva, dar nu reuși. Picioarele i se împleticiră, ca unui bețiv. Simți că a ajuns la capătul puterilor și că pămîntul îi fuge de sub picioare. O amețeală puternică îl cuprinse și se prăbuși, leșinat, pe podelele cabanei.

Se trezise acasă, în camera lui.

Pe un scaun, aproape de pat, Mara Dobrotan schiță un zîmbet și imediat izbucni într-un hohot de plîns. Ridicîndu-se de pe scaun, se duse la icoană și se închină cu evlavie.

— Slavă domnului ! Ai deschis, în sfîrșit, ochii !

— Cît timp am zăcut ? murmură Romulus, speriindu-se singur de glasul pe care aproape că nu și-l mai recunoscu.

— Două zile.

„Va să zică am zăcut două zile. Dar de ce ? De ce boală am suferit ?"

Nu-și mai aduce aminte. Zărește pe tavanul camerei crîmpeie dintr-o fugă bezmetică. Cineva alerga fără încetare.

„Cu ce scop ? Cine e persoana care urcă, gîfîind, pe poteca îngustă ? Pe cine caută ? Cine a fost bolnav ? De ce boală a suferit ?"

Întrebările revin stăruitoare, obsedante. Siluete se fugăresc pe tavan. Un individ ciung și cu un ochi

de sticlă îi surîde batjocoritor și flutură singura lui mînă, în semn de salut.

„Îl cheamă... Cum îl cheamă oare?"

Nu-și mai amintește nimic. Parcă cineva i-a șters memoria cu un burete plin cu apă, ca pe tăblița pe care o avea ca școlar în clasa întîi.

„Cine e școlarul? Atît de mare și e de-abia în clasa întîi... la Politehnică?"

Noțiunile se amestecă între ele, așa cum amestecă Traian Dobrotan cărțile de joc pentru pasiențele lui preferate.

«Cine e Traian Dobrotan? E un pictor? Ce caută acum pe tavan? Îl caută pe Begu! Cine e Begu? E un criminal! Cine spune că Begu e un criminal? Cine spune? Cine spune? De ce se aude ecoul acestui glas în urechile lui? Ce ecou înspăimîntător! O să-i spargă timpanele. Cine spune? E „el"! E „el"!»

Trebuie să se ridice măcar în coate, să împiedice o crimă. Neapărat! Trebuie să strige!

— Nu! Nu-l împușcați! Nu-l împușcați!

Mara Dobrotan s-a azvîrlit în genunchi la căpătîiul lui.

— Dumnezeule! Are febră! Iar are halucinații. Pe cine să nu-l împuște, dragul mamei? Pe cine?

Dar Romulus nu o aude. Se zbate ca un turbat; se răsucește pe-o parte și pe alta; mîinile bat neputincioase în gol și strigă către umbrele care au invadat tavanul și toți pereții camerei:

— Nu-l împușcați! Nu-l împușcați!

Traian Dobrotan a chemat un doctor de la Ploiești. E un cunoscut de-al său și de-al familiei. A sosit tocmai la timp, să vadă crizele copilului și să se pro-

nunțe, profesional, privindu-l pe Romulus pe deasupra ochelarilor.

— Are dulbă pneumonie ! Dacă scapă, e mare minune ! I-ar trebui niște injecții, dar de unde să le luăm ?

Traian Dobrotan aleargă la baronul Georg Van Samisch. A uitat de „Căprioara aurie", a uitat de păcăleala care i-a făcut-o baronul, a uitat de răzbunare și de amenințări. Viața lui Romulus e în mîinile baronului. El are medicamentele necesare. Și chiar dacă nu le are, se pot procura mai ușor prin intermediul unui om atît de sus-pus ca el.

Spre surprinderea bătrînului, baronul îi aduce numaidecît o cutie plină cu injecțiile necesare lui Romulus.

— Nici nu știi ce serviciu important a făcut pentru noi băiatul dumitale, spune baronul, zîmbindu-i cu înțeles. Merită să-i salvăm viața !

Bătrînul Dobrotan nu știe ce să mai creadă. Oare nu-și bate iar joc pocitania asta ?

Arată medicamentele doctorului. Acesta se declară entuziasmat. Cu ele, viața lui Romulus e ca și salvată.

În acst timp, băiatul se luptă cu moartea. Aiurează și delirează întruna.

Mara Dobratan și-a învinețit genunchii în fața icoanelor. Cearcăne mari, în dreptul frumoșilor ei ochi, trădează nesomnul și agitația care o stăpînesc de atîtea zile și nopți nedormite.

Dar iată că medicamentele înving ! Boala dă îndărăt, văzînd cu ochii.

Și, într-o bună zi, Romulus Dobrotan intră în convalescență.

O iarnă grea s-a abătut deasupra întregii regiuni. Viscolește, spulberînd zăpada, aruncînd-o în ferestrele camerei.

Romulus stă în pat și citește un roman de aventuri. Pe ușă a intrat, cu pași de călugăriță, Mara Dobrotan. Își învăluie fiul într-o privire duioasă și înfricoșată.

— Te caută un om!

— Cine-i?

— Un pădurean. Zice că numai cu tine vrea să vorbească. E un lemnar din fosta echipă a inginerului Begu, adaugă ea, cu glasul șovăielnic, șoptit, parcă i-ar fi fost teamă să pronunțe mai tare vorbele acestea.

Romulus nu mai are astîmpăr:

— Cheamă-l! Să vină numaidecît!

Mara dispare ca o umbră și revine în scurtă vreme, urmată de un om înalt, care se oprește în cadrul ușii, oarecum fîstîcit, răsucind o căciulă mițoasă dintr-o mînă într-alta.

— Ziua bună, boierule! Eu sînt Ion Manea, lemnarul.

— Ia loc! îl îmbie Romulus.

Țăranul se așază, cam neîndemînatic, pe marginea unui scaun. De pe carîmbii cizmelor se preling, pe covor, șuvițe de apă: zăpada topită de căldura din cameră.

— Ce s-a întîmplat?

— Apăi.. ce să se întîmple? Dumneata i-ai fost prieten bun lui domnu' Begu, nu-i așa?

Romulus surîde trist. Două lacrimi i-au înflorit, imediat, pe sub gene. Oftează, dureros de sincer.

— Așa-i !

Lemnarul își trage scaunul mai aproape de pat.

— Știi dumneata de ce a murit ?

— A murit ? Ești sigur ?

— Nu mai încape vorbă !

— L-am căutat zadarnic, atunci, în după-amiaza aceea... Nu i-am mai dat de urmă.

— Feciorul meu l-a văzut... cu ochii lui...

Și în timp ce lemnarul povestește, Romulus își readuce aminte de băiatul care alerga, speriat, pe potecă.

„Va să zică, omul acesta nu minte. Nu e o iscoadă ! Pot avea încredere în spusele lui. Sînt o mulțime de lucruri pe care nu le știu și doresc atît de mult să le deslușesc !“

— L-au înjunghiat... sau așa ceva. La șantier ne-au spus că a alunecat și că a căzut într-o prăpastie. Că era cherchelit... Minciuni ! Dom' inginer nu bea niciodată mai mult decît trebuia. Eu știu de ce l-au omorît !

— Și eu știu.

— Domnule Dobrotan, să nu-ți fie cu supărare...

— De ce ?

— Eu bănuiesc și care l-a omorît pe dom' Begu...

Romulus a tresărit. Se aud pași grei, coborînd scara. „El“ trebuie să fi fost ! Dacă a tras cu urechea la ce-au vorbit, așa după cum îi e obiceiul, lemnarul poate să se considere un om mort. Dar acum, fie ce-o fi, trebuie să afle adevărul, să-și confirme teribilele bănuieli care i s-au sădit în suflet într-o după-amiază cenușie și tristă de octombrie.

Peste șase săptămîni, cînd a ieșit pentru prima oară din casă, a întrebat pe factorul poștal ce știe de lemnarul Manea.

Omul și-a scos șapca de pe cap și a rostit simplu, ațintindu-și privirea în pămînt :

— Dumnezeu să-l ierte !

A aflat că l-au găsit înjunghiat la Malul Ursului în urmă cu o lună de zile, cînd se dusese să aducă din pădure lemne pentru foc.

Va urma

Redactor: IORDANA URECHE
Tehnoredactor: GABRIELA ILIOPOLOS

Dat la cules 22.11.1968. Bun de tipar 13.12.1968. Apărut 1968. Comanda nr. 9128. Tiraj 100 160. Hîrtie tipar sul de 50 g/m². 700×1000/32. Coli editoriale 2,5. Coli de tipar 2. A. 212 663. C.Z. pentru bibliotecile mici 8R—31

Tiparul executat sub comanda nr. 80 971 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

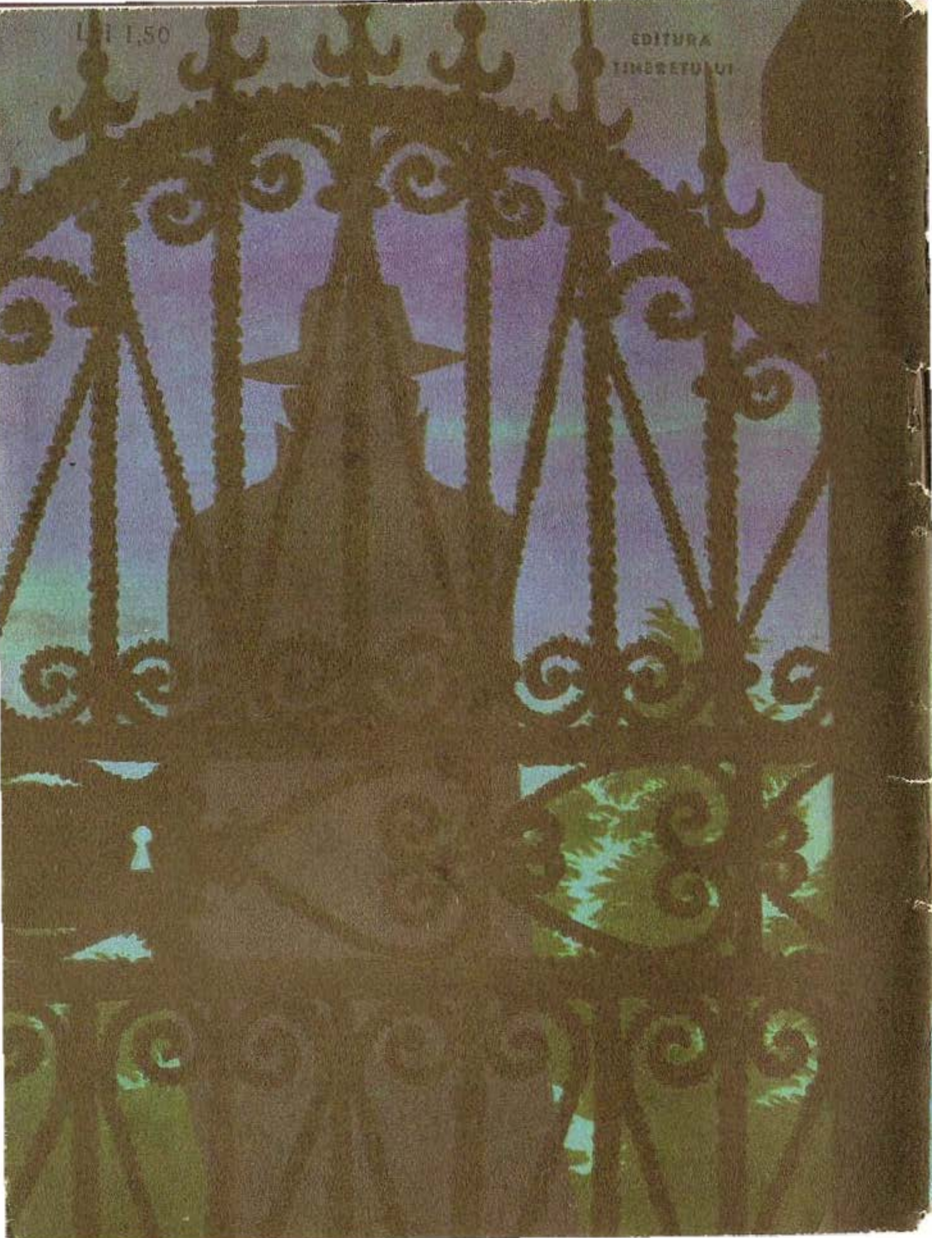
1,50
EDITURA